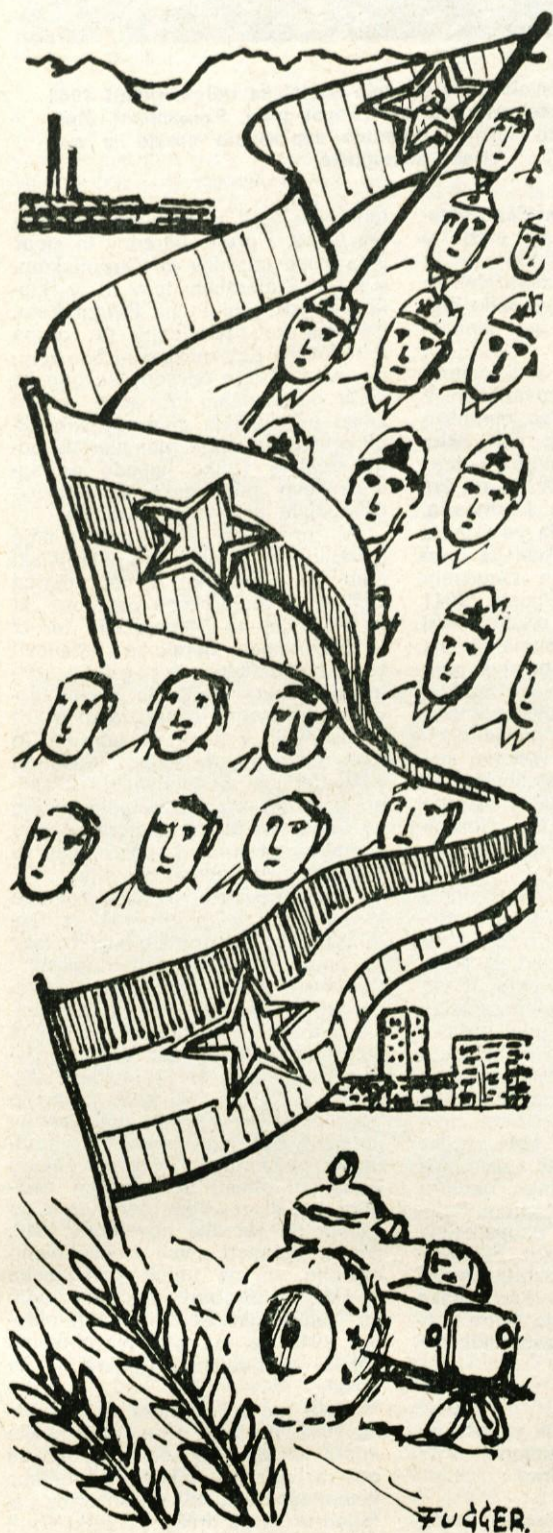

Izdaja Delavska univerza Domžale, Kolodvorska c. 6, telefon 72 082. — Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Franc Gabrovšek — Izhaja vsakega 20. v mesecu. — Ziro račun: številka 5012-3-60. — Cena 0.50 din. — Tisk: Tiskarna PTT v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

27. julij - naš praznik

Ko proslavljamo svoj občinski praznik, se spominjamo junaških dni, ko so se netile prve iskre oboroženega upora proti najtemnejšim silam v zgodovini človeštva. Iz tega je vzplamtela narodnoosvobodilna borba, v kateri so se jugoslovanski narodi borili za svetle cilje socialistične revolucije. Prav je, da se spominjamo tega, saj potem lahko pravilneje vrednotimo sedanost, katero so zgradili z velikimi napori naši delovni ljudje, med obnovo in nadaljnjo izgradnjo samoupravne socialistične družbe. To je bilo doseženo v sorazmerno kratkem obdobju. Osnovni pogoj za to pa je bila velika zmaga našega ljudstva in njegove narodnoosvobodilne vojske nad nacističnim okupatorjem in njegovimi sodelavci.

Ob naporih, ki so bili potrebni za rezultate današnjega dne in ob slovesnih trenutkih za hip postanemo in pregledamo, ali tudi s svojim delom in ravnanjem nadaljujemo pot, ki smo si jo načrtali. Letos lahko mirno ugotovimo, da so delovni ljudje naše občine pokazali veliko prizadevnost pri uresničevanju nalog za še hitrejši družbenoekonomski razvoj celotne občine. V polni meri se kaže zavest, da je bistvo napredka v vztrajnem in skupnem delu nas vseh, skladno s smernicami samoupravnega socialističnega sistema, v katerem prav v zadnjem obdobju oblikujemo temeljite spremembe.

Napori za večje tvorne dobrine ter boljši družbeni in osebni standard občanov so tesno povezani z nenehnimi prizadevanji za humane odnose med ljudmi. Pravica do samouprave vseh, ki s svojim delom ustvarjajo, je eden od temeljev, na katerem gradimo. Ob tem pa posvečamo posebno pozornost tudi tistim, ki so s svojim delom ustvarjali v preteklosti, kakor tudi novim rodovom, na katerih sloni prihodnost.

Prav gotovo pa je želja nas vseh, da bi slavili prihodnje leto na vseh področjih še večje uspehe. Osnova za to pa je gospodarska moč občine ter idejnopolitična trdnost.

Vsem občanom želimo prijetno praznovanje in mnogo delovnih uspehov!

**Skupščina občine
in družbenopolitične organizacije**

Ob ustanovitvi prvih slovenskih brigad

Ustanovitev I. slovenske narodnoosvobodilne brigade Toneta Tomšiča sredi julija 1942 in kmalu nato še formiranje Gubčeve, Cankarjeve in Šercerjeve brigade, sredi velike italijanske ofenzive je bila rezultat uspešnosti prvega leta bojev slovenskega naroda zoper okupatorja in njegove sodelavce, hkrati pa tudi trdna osnova za še večji razmah narodnoosvobodilnega boja v prihodnje. To je bila še posebej velika prelomnica v organizacijskem razvoju narodnoosvobodilne vojske na Slovenskem, kajti ustanovitev brigad je omogočila prehod na taktično višje oblike vojaške aktivnosti.

Glavni štab NOV in PO Slovenije je imel po osnovanju brigad mimo odredov, ki so delovali na stalnih operativnih območjih z nalogo, da važejo nase sovražniške sile, jim onemogočajo osredotočenja in jih uničujejo, na voljo še redne operative vojaške enote, ki so pod njegovim poveljstvom manevrirale po vsej Sloveniji, povsod tam, kjer so potrebe terjale veliko udarno moč narodnoosvobodilne vojske. Z ustanovitvijo prvih brigad se je narodnoosvobodilna vojska na Slovenskem preosnovala v smislu navodil vrhovnega štaba NOV in PO Jugoslavije, ki je 1. proletarsko brigado ustanovil 22. decembra 1941, za njo pa do srede julija 1942, t. j. do ustanovitve Tomšičeve brigade, še šest proletarskih brigad. Glavni štab NOV in PO Slovenije si je prizadeval, izkušnje prvih rednih enot NOVJ, kar najbolj prilagoditi slovenskim razmeram. Glede na zemljepisni položaj slovenskega ozemlja in njegov pomen za okupatorje se je kmalu

krajini ni bil le izredno pomemben vojaški, temveč tudi velik politični uspeh, skratka eden najvidnejših dokazov visoke stopnje razvoja narodnoosvobodilnega boja.

Nastanek prvih slovenskih partizanskih enot in kamniškega bataljona

Pot do ustanovitve prvih brigad je bila težka in polna hudih preizkušenj. Začela se je pravzaprav že ob zlomu stare Jugoslavije, ko je Komunistična partija Jugoslavije pri svojih osrednjih, pokrajinskih in okrožnih vodstvih osnovala vojne komiteje z nalogo, da vodijo priprave za oboroženo vstajo jugoslovanskih narodov. Komunistična partija Slovenije je konec aprila 1941 z ustanovitvijo Protiimperialistične (Osvobodilne) fronte uspela ustvariti organizacijo za množično vključevanje vseh svobodoljubnih in naprednih Slovencev v narodnoosvobodilni boj.

Konec maja 1941 se je, z ustanovitvijo **vojnega komiteja**, vključilo v priprave za vstajo tudi kamniško okrožje. Komunisti so v dveh mesecih uspeli nato v vseh pomembnih središčih na domžalskem in kamniškem območju organizirati bojne skupine ter jih vojaško in politično pripraviti na oboroženo vstajo.

Na dan nemškega napada na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941 so se z ustanovitvijo glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet začele po vsej Sloveniji sklepne priprave na vstajo. Zlasti okupatorjeva taktika in moč KPS pa sta odločilno vplivala na začetek in inten-

V velikih bojih za osvoboditev Zgornje savinjske doline poleti 1944 so si štajerske enote priborile tudi bogat plen. Komandant Šlandrove brigade Mirko Jerman ogleduje zaplenjeno orožje iz moziške postojanke.

ške čete», do **prave množične vstaje na Slovenskem** pa je prišlo v noči od 27. na 28. julij 1941, ko je šest bojnih skupin na domžalskem in kamniškem območju izvedlo številne sabotažne akcije na komunikacijah in objektih.

Na Gorenjskem so tudi najprej v Sloveniji začeli povezovati čete v bataljone. Vojni komite za kamniško okrožje je že 25. julija 1941 sklenil ustanoviti »Kamniški bataljon« in mu določil za komandanta dr. Marijana Dermastio, za političnega komisarja pa Toneta Šturma. Po vključitvi Rašiške čete v kamniški bataljon in njegovem preosnovanju sredi avgusta 1941 na Rašici, je bila ta enota nekaj tednov med najuspešnejšimi na Slovenskem. To oceno potrjuje tudi dejstvo, da je bil kamniški bataljon edina slovenska partizanska enota, ki je 1941. leta dobila pohvalo vojaškega in političnega vodstva slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja »za hrabra dejanja in spretno partizansko taktiko«. Na Gorenjskem sta poleg njega delovala še dva bataljona.

Jeseni 1941 so tudi v ljubljanski pokrajini ustanovili Krimski bataljon na Štajerskem pa I. štajerski bataljon. Prve partizanske skupine, čete in bataljoni so izvedle številne uspešne, pretežno diverzantske, akcije, ki so okupatorjem preprečile izvedno raznarodovalnih načrtov. Zato so jih poskušali uničiti s hajkami in brutalnim nasiljem nad prebivalstvom, ki je partizane množično podpiralo. Jeseni 1941 so jim prizadejali hude udarce. Kamniški bataljon so razbili konec oktobra 1941 na Golčaju z uničenjem radomeljske čete. Toda okupatorjevi uspehi so bili le začasni. Partizanske enote so se po razbitju znova zbirale in obnavljale. Partizanske vojske, ki je imela svojo trdno oporo v organizacijah in zaupnikih OF ni bilo mogoče uničiti.

Ustanovitev odredov in vključitev kamniškega bataljona v kokrški odred

Drugo obdobje v razvoju partizanske vojske na Slovenskem se začelja aprila 1942, ko je glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet v pripravah za spomladansko ofenzivo sklenilo povezati doslej sa-

mostojne čete in bataljone v odrede, te pa v grupe odredov in sicer v I. grupo odredov na Gorenjskem, v II. na Štajerskem in v III. v ljubljanski pokrajini in na Primorskem, medtem ko predvidena IV. grupa odredov na Kozjanskem ni bila ustanovljena. Grupe odredov so bile že višje partizanske formacije, ki so lahko od manjših diverzantskih akcij prešle na večje manevrske boje, izvajale velike napade na sovražniške postojanke in načrtno osvobajale tudi večja območja.

V pripravah za preosnovanje partizanske vojske je pokrajinski štab za Štejsko konec marca 1942 iz II. štajerskega bataljona, ki je bil tedaj na Dolenjskem, ter iz I. štajerskega bataljona ustanovil I. štajersko brigado. Po enem mesecu pa jo je glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet preosnovalo v II. grupo odredov in ji dalo nalogo, da najprej sodeluje v operacijah v ljubljanski pokrajini, nato pa prek Gorenjske odide na Štajersko ter na svojem pohodu pomaga v teh dveh pokrajinah izbojevati osvobojena ozemlja.

Težišče partizanske aktivnosti se je spomladi in poleti 1942 z Gorenjske preneslo na Dolenjsko, kjer so enote II. in III. grupe odredov izbojevale veliko osvobojeno ozemlje, ki je segalo prav do ljubljanskega barja. V ljubljanski pokrajini so že sredi julija 1942 dozoreli pogoji za ustanovitev **Tomšičeve brigade**, s katero se začelja tretje obdobje v razvoju narodnoosvobodilne vojske na Slovenskem. Italijanski okupator je nato z velikimi vojaškimi silami in shudim nasiljem uspel v veliki ofenzivi, ki je trajala do začetka novembra 1942, znova zasesti vse osvobojeno ozemlje, ni pa uničil partizanske vojske. Nasprotno! Z ustanovitvijo še treh brigad septembra in oktobra 1942 se je narodnoosvobodilna vojska v ljubljanski pokrajini še utrdila.

Tudi na Gorenjskem so spomladi 1942 nastale nove partizanske enote. Iz skupine borcev, ki so se po razbitju kamniškega bataljona jeseni 1941 vključili v Cankarjev bataljon in se po dražgoški bitki vrnili v kamniško okrožje, je marca 1942 nastala kamniška četa. Ta enota je po uspešnih akcijah že sredi maja 1942 prerasla v novi kamniški bataljon, ki se je skupaj s še tremi

Dr. Marijan Dermastia-Urban je bil prvi komandant Kamniškega bataljona. Zaradi bogatih izkušenj je bil imenovan za prvega poveljnika Cankarjeve brigade. Na sliki med lanskoletno proslavo občinskega praznika.

izkazalo za posebej uspešno kombinirano delovanje odredov in brigad. Zlasti v začetnem obdobju pa so se morale tudi brigade često bojevati na partizanski način. Glavni štab NOV in PO Slovenije si je prizadeval, da bi tako kot v ljubljanski pokrajini preosnoval narodnoosvobodilno vojsko tudi v drugih slovenskih pokrajinah. To mu je postopoma, do srede 1943. leta, tudi uspelo. Ustanovitev prvih brigad dotedanjih odredov v posamezni po-

zivnost vstaje na posameznih območjih Slovenije. Zato se je julija 1941 vstaja najbolj razmahnila na Gorenjskem in Štajerskem, kjer je nemški okupator s hudim nasiljem najprej pokazal, da je slovenski narod obsodil na smrt. Prve partizanske skupine in čete pa so nastale okrog pomembnih industrijskih središč, kjer so bile že pred vojno močne partijske organizacije. Organiziran boj slovenskega naroda se je začel 22. julija z akcijami »Raši-

drugimi bataljoni povezal v I. grupo odredov na Gorenjskem. V začetku junija 1942 se je s kokrškim bataljonom združil v kokrški odred, ki je imel operativno območje na levem bregu Save do deželne meje med Kranjsko in Štajersko.

Na vsklajeno in okrepljeno partizansko aktivnost na Gorenjskem je okupator poleti in jeseni 1942 odgovoril s številnimi hajkami, z množičnim streljanjem talcev, s preseljevanji, s požiganjem vasi in z vključitvijo protiband — raztrganec — v boj proti partizanom. Med vsemi gorenjskimi enotami je uspel v tem obdobju ofenzivno delovati le kamniški bataljon, medtem ko so druge gorenjske enote doživele hude udarce. Šele 24. decembra 1942 je nemškimi enotami uspelo obkoliti tudi taborišče kamniškega bataljona na Kostanjski planini, kjer je bil tedaj tudi del moravškega bataljona, in obema enotama prizadejati velike žrtve. Padlo je zlasti veliko vojaških funkcionarjev, med njimi komandant kokrškega odreda Matija Blejec-Matevž, ki ima veliko zaslug za uspešen razvoj in delovanje partizanskih enot 1942 v kamniškem okrožju.

Že od srede decembra 1942 se je kamniški bataljon tesneje povezoval s partizanskimi enotami na Štajerskem, kjer se je narodnoosvobodilni boj bolj razmahnil šele po prihodu oslabiljene II. grupe odredov, ki je imela na pohodu čez Gorenjsko velike izgube. V začetku septembra 1942 je štab II. grupe odredov ustanovil štiri bataljone od katerih pa so Nemci savinjskega že novembra 1942 razbili, januarja naslednjega leta pa so popolnoma uničili še pohorski bataljon. Narodnoosvobodilna vojska na Gorenjskem in Štajerskem je 1942 leta doživela tako hude udarce, da ni bilo pogojev za njeno podobno preosnovanje kot v ljubljanski pokrajini. Še slabše so bile razmere na Koroškem, ki je šele na prelomu 1942/43 dobila svojo prvo četo, na Primorskem pa je prvi odred — »Soški« — začel delovati jeseni 1942.

Padli borci kamniškega in moravškega bataljona 24. 12. 1942 na Kostanjski planini.

Ustanovitev operativnih con in kamniško-savinjskega odreda

Konec 1942 leta je glavno poveljstvo znova preosnovalo slovensko narodnoosvobodilno vojsko. Namesto dotedanjih grup odredov je ustanovilo štiri operativne cone: I. dolenjsko, II. notranjsko, III. alpsko (za Gorenjsko in Primorsko) in IV. štajersko operativno cono. S tem preosnovanjem je želelo omogočiti največji ofenzivni polet vsem narodnoosvobodilnim enotam, conskim štabom pa je dalo večjo samostojnost pri vodenju operacij.

Brigade so bile gibljive enote in so operirale po vsej Sloveniji, kjer so razmere zahtevale veliko udarno moč. Šlandrova brigada je na primer ob kapitulaciji Italije delovala v Novem mestu in okolici.

Dolenjsko operativno cono sta ob ustanovitvi sestavljali Gubčeva in Cankarjeva brigada ter dva odreda, notranjsko cono Tomšičeva in Šercerjeva brigada ter en odred, alpsko cono trije odredi, štajersko operativno cono pa pet bataljonov, med njimi tudi kamniški bataljon; ki ga je tako glavno poveljstvo slovenske narodnoosvobodilne vojske prvič povežalo s štajerskimi enotami. To je bila pomembna ločnica v razvoju partizanskih enot v kamniškem okrožju, ki so bile dotlej podrejene gorenjskemu štabu. Novo povezavo je terjalo zlasti dejstvo, da se je na zahodnem Štajerskem oblikovalo pomembno žarišče narodnoosvobodilnega boja. Povezava s Štajersko pa je bila tudi geografsko utemeljena, kajti manevriranje čez Kamniško Bistrico na ravniško območje na levem bregu Save bi bilo lahko za kamniški bataljon usodno.

Že ob preosnovanju narodnoosvobodilne vojske po ustanovitvi

Eden temeljnih pogojev za uspešno aktivnost narodnoosvobodilnih enot je bilo šolanje kadrov. Na fotografiji so gojenci podoficirskega tečaja spomladi 1944 na Moravškem.

na vojska na Primorskem, kjer sta aprila nastali Gregorčičeva in Gradnikova brigada, ter na Gorenjskem, kjer je gorenjski odred narastel na 9 bataljonov.

Ustanovitev prvih slovenskih divizij in Šlandrove brigade

Nova velika prelomnica v razvoju narodnoosvobodilne vojske na Slovenskem se začela sredi julija 1943, ko je glavni štab NOV in PO Slovenije v pripravah na kapitulacijo Italije ustanovil dve diviziji — XIV. in XV. diviziji NOVJ in izdal povelje o ustanovitvi VI. brigade Slavka Šlandra na Štajerskem in VII. brigade Franceta Prešerna na Gorenjskem. S tem je dejansko začela nastajati prava redna vojska v vseh slovenskih pokrajinah.

Štab IV. operativne cone je povelje glavnega štaba izpolnil 6. avgusta 1943, ko je na Šipku nad Blagovico ustanovil iz enot kamniško-savinjskega odreda Šlandrovo brigado. Z ustanovitvijo te brigade se začela novo obdobje v razvoju NOV in PO Slovenije v štajerski operativni coni, ki ga označuje nastanek še novih enot in prve velike akcije. Šlandrova brigada se je kmalu po ustanovitvi vključila v XV. divizijo, uspešno sodelovala v akcijah ob kapitulaciji Italije, nato pa se je vrnila čez Savo in na kamniškem, zasavskem in savinjskem območju razvila veliko ofenzivno dejavnost.

Po kapitulaciji Italije se je narodnoosvobodilna vojska v ljubljanski pokrajini številčno zelo okreplila in se dobro oborožila. Iz novih brigad je bila ustanovljena XVIII. divi-

zija. Vrhovni štab NOV in POJ pa je iz prvih treh divizij v začetku oktobra 1943 sestavil VII. korpus.

Po zlomu italijanske vojske se je izredno okreplil narodnoosvobodilni boj na Primorskem in tudi na Gorenjskem. Nastalo je več novih brigad iz katerih so konec jeseni ustanovili. XXX. in XXXI. divizijo oziroma IX. korpus NOV in PO Jugoslavije.

Vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja je nato sklenilo okrepliti narodnoosvobodilne enote na območju štajerske operativne cone s XIV. divizijo (t. j. s Tomšičevo, Šercerjevo in Bračičevo brigado), ki je po herojskih bojih februarja 1944 prišla na Štajersko. Izmučeni borci Štirinajste so se prav v kamniškem okrožju odpočili od hudih bojev in se znova osposobili za akcije. Še pred prihodom XIV. divizije je štab IV. operativne cone ustanovil, še XI. SNOB Miloša Zidanška na Pohorju. Tako je delovalo na Štajerskem kar pet brigad, med katerimi je bila številčno najmočnejša

Šlandrova brigada, ki je operirala pretežno v kamniškem, zasavskem in savinjskem okrožju. Na tem območju pa je od srede februarja 1944 uspešno deloval tudi obnovljeni kamniško-zasavski odred.

Julija 1944 je glavni štab NOV in PO Slovenije z ustanovitvijo operativnega štaba Šlandrove in Zidanškove brigade tesno povezal ti dve enoti, ne da bi formalno ustanovil novo divizijo na Štajerskem, čeprav so dozoreli nekateri pogoji tudi za osnovanje take formacije. Velike operacije za osvoboditev Zgornje savinjske doline poleti 1944 so imele že pravi korpusni značaj. Po njih je priliv novih borcev v narodnoosvobodilne enote na Štajerskem izredno narasel, izboljšala pa se je tudi njihova oborožitev, uspešno so delovale tudi vse vojaške službe, razmahnilo se je šolanje vojaškega kadra in ustanovljene so bile zaledne vojaške oblasti. V takih razmerah si je vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja na Štajerskem prizadevalo, da bi v IV. operativni coni ustanovili nov slovenski korpus. Razmere pa so terjale, da so morali iz Štajerske poslati za okrepitev VII. korpusa več tisoč novih borcev in tako zamislili o ustanovitvi štajerskega korpusa ni bilo mogoče uresničiti. Ne glede na to pa lahko trdimo, da je štajerska operativna cona z množično vstajo sredi 1944 tudi v razvoju narodnoosvobodilne vojske dejansko dohitela druge slovenske pokrajine in da so nato njene enote prav tako uspešno kot VII. in IX. korpus izpolnile svoje naloge v sklepnih bojih za osvoboditev slovenskega ozemlja.

Dr. Miro Stiplovšek

Z otvoritve osnovne šole Josip Broz Tito

SLAVNOSTNI GOVOR
PRESEDNIKA SKUPŠČINE
TOVARIŠA
ALBINA KLEMENCA

Ob pomembnih delovnih zmagah, še posebno takšnih, ki so plod skupnih prizadevanj za hitrejši družbenoekonomski razvoj naše občine, skušamo ugotoviti vse silnice, ki so nas pripeljale k uspehu. Objekt, ki je danes dograjen in opremljen, je le del široko zasnovanega načrta gradnje šolskih prostorov in telovadnic v naši občini za petletno obdobje po zadnjih skupščinskih volitvah in zopet pomeni velik dosežek na tistem področju, ki bo prispeval k hitrejši rasti in večjim uspehom na vseh drugih področjih občine. Vidno okrepljene materialne možnosti za področje vzgoje in izobraževanja pomenijo dolgoročno naložbo predvsem v mladega človeka, ki bi brez solidnega znanja težko spremljal hiter razvoj samoupravnega družbenega sistema, nove gospodarske tokove ter nove znanstveno-raziskovalne, tehnološke in kulturne novosti, katerih rezultati bodo pripomogli k boljšim delovnim pogojem in večjemu standardu občanov, predvsem neposrednih proizvajalcev. Ko smo se odločili, da dajemo prednost gradnjam novih šol, smo se odgovorno zavedali, da pomeni tako velika hkratna graditev, ki je doslej največja investicija v šolstvo pri nas, dodatne napore za krepitev gospodarske moči v občini. To še posebno zaradi tega, ker je čas, v katerem sprejemamo tako velike odločitve, prelomen glede na izgrajevanje družbe na temelju reforme, boja za stabili-

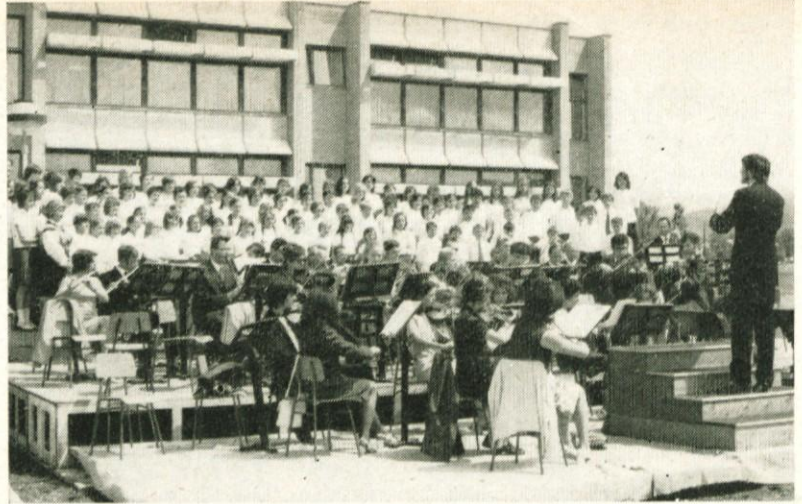
zациjo, predvsem pa na izvajanju ustavnih dopolnil.

Uresničevanje obveznosti, da okrepiamo gospodarsko moč, zasledimo tudi v resoluciji o družbenoekonomskem razvoju občine letos, kjer je prav tako začrtana zelo hitra gospodarska rast. Naj omenim, da bodo samo investicijska vlaganja v gospodarstvo za 2, 3-krat večja kot v letu 1971, njihov osnovni namen pa so vlaganja v najsodobnejšo opremo in s tem v modernizacijo proizvodnje. Večjo rast pa predvidevamo tudi v vseh drugih panogah gospodarstva.

Menim, da je prav, če z nekaj besedami omenim, kako smo uspeli ustvarjati pogoje za smelega načrta, ki smo si jih postavili. V sedanjem trenutku lahko ugotovimo, da nam letošnja gibanja v gospodarstvu ob spoštovanju ukrepov, ki so zahtevali dodatne napore, kažejo zelo ugodne rezultate. Vrednost industrijske proizvodnje, ki pomeni v naši občini največji delež družbenega proizvoda, se je povečala v štirih mesecih kar za 26 odstotkov v primerjavi z istim obdobje lani.

Pri tem velja poudariti, da je ustvarjena proizvodnja predvsem rezultat boljšega in več dela, saj se je produktivnost v treh mesecih povečala za 10 odstotkov. To nam spet dokazuje veliko pripravljenost občanov, da ob pomembnih prelomnicah našega razvoja predvsem z delom dokažejo svojo zavest in odločno podpirajo začrtano pot samoupravnega socialističnega razvoja naše družbe.

Za našo občino pa sta pomembni še dve ugotovitvi. Proizvodnja, kot tudi produktivnost

Slavnostno vzdušje je popestril koncert mladih glasbenikov in pevcev z bogatim in odlično izvedenim programom.

podjetij po večletnem obdobju kažeta letos spet hitrejšo rast, kot jo izkazuje republiško povprečje. Ugodno rast ugotavljamo predvsem pri izvozu. Vidne uspehe pa so dosegle tudi druge panoge gospodarstva. S tem želimo poudariti, da nam uspehi v gospodarstvu omogočajo večja vlaganja tudi v družbene dejavnosti, kar zagotavlja njihov hitrejši razvoj.

Ob tem slovesnem trenutku se moram povrniti na tiste dni, ko se je vsa naša občina pripravljala na uvedbo samoprispevka. Le redke akcije so tako združile htenja vseh občanov, da skupno pomagajo rešiti problem, ki bo vplival na hitrejši razvoj občine. Število glasov za samoprispevek je presegllo vsa pričakovanja. Vendar je ta odločitev pomenila po sedanjih izračunih petino sredstev, ki jih bodo občani neposredno vlagali za graditev šol, hkrati pa nas je tudi zadolžila, da ta sredstva oplemenitimo in z njimi kar najbolj smotrno gospodarimo. Tako je nastajal nov načrt graditve šol, ki ga je sprejela občinska skupščina sporazumno z vsemi družbenopolitičnimi in samoupravnimi dejavniki v občini na svoji posebni seji v Mengšu. Ta načrt je mnogo večji od tistega, ki so ga volivci sprejeli ob samoprispevku in predstavlja največ, kar smo sposobni v tem trenutku vložiti za gradnjo šolskih prostorov, velja pa preko 5 milijard starih dinarjev. V dopolnjenem načrtu je nova šola v Blagovici, v kateri je že eno leto pouk, popolna osnovna šola s telovadnico in vsemi spremljajočimi komunalnimi objekti ter mostom preko Bistrice. To šolo odpiramo danes.

Popolna osnovna šola s telovadnico v Domžalah, ki bo sprejela preko 900 otrok, pri kateri se zaključujejo gradbena dela in jo bomo odprli prihodnje leto. Popolna osnovna šola v Mengšu s telovadnico, kjer so zgrajeni temelji in jo bomo lahko odprli tudi že prihodnje leto, dograditev šole v Radomljah in Dobu s telovadnicama, katerih gradbišči bomo po sprejetem načrtu odprli

še letos, dograditev osnovne šole Vencelj Perko s telovadnico v Domžalah ter telovadnici na Brdu in v Moravčah, ki bodo dograjene do konca 1974. leta.

Teh zgradb pa prav gotovo ne bi mogli graditi v tako kratkem času, če ne bi sprejeli dolgoročnega finančnega načrta, ki kar najbolj gospodarno nalaga sredstva samoprispevka, sredstva, ki jih iz svojih finančnih načrtov izdajata za gradnjo šol občinski proračun ter Temeljna izobraževalna skupnost. Vsa ta sredstva sklad za graditev šolske mreže oroča pri Ljubljanski banki — podružnici v Domžalah, kjer po posebni pogodbi dobiva posojila. V prihodnjem in v letu 1974 pa je tudi Republiška izobraževalna skupnost zagotovila 350 milijonov starih din posojila za naše območje.

Novi šolski prostori in njihova opremljenost pomenijo neprimerne boljše pogoje za vstop v življenje in za vpis na šole višje stopnje za vse otroke v naši občini, ne glede na njihovo socialno poreklo in razvitost območja na katerem živijo. Zagotavljajo sodobnejši pouk in omogočajo novo kakovost pri vseh oblikah in metodah pedagoškega dela, hkrati pa nalagajo učencem in učiteljem dodatne dolžnosti, da bodo nove prostore tudi dosledno izkoristili.

Šola, ki jo danes odpiramo, je delovni uspeh, ki nam bo dal novih moči za uresničitev tudi drugih načrtov, ki smo jih za to obdobje sprejeli.

Velike zasluge za tako hitro in kakovostno gradnjo imajo prav gotovo tudi načrtovalci programov in projektov, izvajalci del in vsi drugi, ki so se pri svojem delu zares potrudili.

Dovolite mi, da na tej slovesnosti izrečem še posebno priznanje in zahvalo vsem občanom, ki plačujejo samoprispevek, družbenopolitičnim, delovnim in drugim organizacijam in njihovim predstavnikom, odbornikom občinske skupščine, članom skladov, svetov in drugih teles skupščine za vso pomoč in razumevanje, samoupravnim interesnim

Slavnostni otvoritvi osnovne šole Josip Broz-Tito je prisostvovalo mnogo uglednih gostov, katere je pozdravil ravnatelj šole v gradnji tovariš Jernej Lenič.

GOSPODARSTVO

OBČINE DOMŽALE LETA 1971 IN 1972

Na področju domžalske občine živi 1,88 % prebivalcev Slovenije, oziroma nekaj nad 32.000 ljudi. Gibanje prebivalstva je enkrat hitrejše kot v SR Sloveniji. Leta 1970 se je v občini povečalo število prebivalcev za 17,5 ljudi na tisoč prebivalcev, v Sloveniji pa le za 6,7. Pri tem je bil naravni prirast prebivalstva v občini 11,9, v SRS 5,8, selitveni pa 5,6, v SRS 0,6.

Skoraj polovica prebivalstva občine je aktivna. Pretežna večina, to je 12.000 ljudi, dela v delovnih organizacijah družbenega sektorja. Pomembna pa je tudi zasedba dejavnosti obrti, gostinstva in prometa, kjer je aktivnih 1300 ljudi, kar je 8,6 % vsega aktivnega prebivalstva. Z zasebnim kmetijstvom se preživlja nekaj nad 3000 ljudi, aktivnih je približno 2000.

Geografski položaj Domžal omogoča veliko mobilnost zaposlenih. V različnih podjetjih sosednjih občin je zaposlenih 3800 ljudi, v Domžale pa se vozi le 1200 do 1300 ljudi.

Gospodarstvo je v občini Domžale relativno dobro razvito. Na njenem območju obratuje 42 gospodarskih organizacij, 45 obratov oziroma enot podjetij, ki imajo sedež v drugih občinah. Zasebnih obrtnikov, gostincev ter prevoznikov je 700, zasebnih kmetijskih gospodarstev pa približno 1200.

Gospodarske organizacije s sedežem v občini so leta 1971 zaposlovale 6060 delavcev, obrati pa 2060. V zasebnem sektorju obrti, gostinstva in prometa je bilo zaposlenih 600 delavcev.

Gospodarstvo občine Domžale ustvarja 1,7 % družbenega produkta Slovenije. V letu 1971 je ustvarilo:

1.333.600 dinarjev družbenega bruto produkta,

530.879 dinarjev družbenega produkta,

481.882 dinarjev narodnega dohodka.

Največji delež družbenega produkta — 79 % — je bil ustvarjen v družbenem sektorju gospodarstva, preostalih 21 % pa v zasebnem kmetijstvu, obrti, gostinstvu, gradbeništvu in prometu. Značilno je, da je delež zasebnega sektorja za 7 % večji kot v SR Sloveniji.

Med posameznimi panogami ima najpomembnejše mesto industrijska proizvodnja. Sledita ji trgovina, kmetijstvo in obrt.

Gospodarska dejavnost delovnih organizacij s področja Domžal je bila leta 1971 ter v začetku leta 1972 zelo živahna.

skupnostim, krajevnim skupnostim z območja tega šolskega okoliša, projektantu ing. Radu Popoviču, ravnatelju šole v gradnji Jerneju Leniču. Posebno zahvalo pa sem dolžan tudi kolektivu gradbenega podjetja Obnova ter njihovim predstavnikom.

Ob koncu mi dovolite, da zaželim vsem mladim, ki bodo hodili v novo šolo, lepšo prihodnost, kolektivu te šole pa mnogo uspehov z željo, da bodo s svojim ravnanjem posnemali našega velikega učitelja in voditelja tovariša Tita, po katerem nosi šola ime.

IV-1 DRUŽBENI BRUTO PROIZVOD PO DEJAVNOSTIH (po tekočih cenah)

v tisoč din

	1965	1966	Indeks 66/65	Realni indeks 66/65 ¹	1967	Indeks 67/66	Realni indeks 67/66 ¹	1968	Indeks 68/67	Realni indeks 68/67 ¹	1969	Indeks 69/68	Realni indeks 69/68 ¹	1970	Indeks 70/69	Realni indeks 70/69 ¹	1971 (ocena)	Indeks 71/70	Realni indeks 71/70 ¹
Gospodarstvo skupaj	517860	604002	117	101	652715	108	104	699007	107	101	839758	120	111	1076621	128	109	1330606	124	107
— družbeni sektor	457870	538847	116	101	560989	105	101	588272	105	99	707954	120	112	909080	128	110	1130102	124	109
— zasebni sektor	59990	71155	119	108	91726	129	122	110735	121	115	131804	119	106	167541	127	103	200504	120	100
Industrija	371570	418301	113	99	430624	103	99	444910	103	97	538773	121	113	696627	129	110	884716	127	108
Kmetijstvo	74886	92097	123	104	100721	109	109	110531	110	107	115129	104	96	131808	114	99	133115	101	104
— družbeni sektor	39636	54863	138	104	58362	106	105	68227	117	115	68582	101	92	77567	113	101	67483	87	107
— zasebni sektor	35250	37234	106	103	42359	114	113	42304	100	99	46547	110	100	54241	117	96	65632	121	101
Gozdarstvo	4610	5917	128	110	7068	120	120	6774	96	86	8896	131	127	9699	109	92	10620	109	106
Gradbeništvo	20920	30342	145	139	42008	138	133	45750	109	101	63793	139	121	82102	129	100	101954	124	100
— družbeni sektor	17670	19541	111	105	24836	127	122	15892	64	60	25160	158	139	33906	135	105	42107	124	102
— zasebni sektor	3250	10801	332	320	17172	159	153	29858	174	161	38633	129	112	48196	125	96	59847	124	99
Promet	4410	4191	95	92	5094	122	116	6071	119	113	6270	103	94	9338	149	139	11602	124	102
— družbeni sektor	2950	2556	87	84	2933	115	109	3014	103	97	3293	109	99	4280	130	121	5317	124	102
— zasebni sektor	1460	1635	112	108	2161	132	126	3057	141	134	2977	97	89	5058	170	158	6285	124	102
Trgovina	11990	19005	159	129	23196	122	115	32056	138	133	41787	130	120	59623	143	128	81792	137	120
Gostinstvo in turizem	7300	9455	130	101	11681	124	108	11367	97	92	15180	134	123	20001	132	114	23265	116	99
— družbeni sektor	4570	6123	134	104	5926	97	85	5775	97	92	6485	112	103	8438	130	112	10665	126	108
— zasebni sektor	2730	3332	122	95	5755	173	150	5592	97	92	8695	155	143	11563	133	115	12600	109	93
Obrt	20120	22065	110	84	28042	127	109	35536	127	118	44025	124	115	59248	135	114	72000	122	105
— družbeni sektor	2820	3912	139	106	3763	96	82	5612	149	139	9073	162	150	10765	119	100	15860	147	128
— zasebni sektor	17300	18153	105	80	24279	134	114	29924	123	115	34952	117	108	48483	139	117	56140	116	100
Komunalna	2054	2629	128	109	4263	163	154	6012	141	134	5905	98	91	8175	138	107	11542	141	124

¹ Realni indeks je izračunan po republiških cenah leta 1965.
Vir: iz Biltena št. 3 Sob Domžale

IV-2 DRUŽBENI PROIZVOD PO DEJAVNOSTIH (tekoče cene)

v tisoč din

	1965	1966	Indeks 66/65	Realni indeks 66/65 ¹	1967	Indeks 67/66	Realni indeks 67/66 ¹	1968	Indeks 68/67	Realni indeks 68/67 ¹	1969	Indeks 69/68	Realni indeks 69/68 ¹	1970	Indeks 70/69	Realni indeks 70/69 ¹	1971 (ocena)	Indeks 71/70	Realni indeks 71/70 ¹
Gospodarstvo skupaj	217360	237779	109	103	251484	106	104	287248	114	104	334795	117	112	430502	129	107	530879	123	107
— družbeni sektor	186450	200681	108	101	203991	102	101	226459	111	100	260797	115	113	339072	130	109	420337	124	109
— zasebni sektor	30910	37098	120	112	47493	128	119	60789	128	122	73998	122	109	91430	124	101	110542	121	101
Industrija	149510	149553	100	99	145484	97	99	159091	109	97	178932	112	113	238102	133	110	297628	125	108
Kmetijstvo	29210	35187	120	103	40586	115	110	41860	103	103	44476	106	97	52074	117	97	56180	108	103
— družbeni sektor	9560	15146	158	104	16961	112	105	16393	97	96	15246	93	85	19147	101	101	16466	86	107
— zasebni sektor	19650	20041	102	103	23625	118	113	25467	108	107	29230	115	105	32927	129	96	39714	121	101
Gozdarstvo	2780	3484	125	107	3460	99	99	3511	101	94	4233	121	110	4092	97	86	4869	119	115
Gradbeništvo	8080	11985	148	141	14994	125	121	20177	135	125	28832	143	124	35182	122	94	45072	128	101
— družbeni sektor	6660	6829	103	98	7322	107	103	6442	88	82	10481	163	143	13397	128	100	17172	128	99
— zasebni sektor	1420	5156	363	349	7672	149	143	13735	179	166	18351	134	115	21785	119	81	27900	128	102
Promet	3170	2771	87	84	3264	118	112	3870	119	112	3980	103	94	5990	151	140	7649	128	105
— družbeni sektor	2220	1766	80	77	2005	114	108	2155	107	101	2329	108	98	3217	138	129	4581	142	117
— zasebni sektor	950	1005	106	102	1259	125	119	1715	136	129	1651	96	88	2773	168	156	3068	111	91
Trgovina	11110	17692	159	129	21482	121	115	29314	136	131	38189	130	120	46479	122	109	41609	133	116
Gostinstvo in turizem	2970	4044	136	106	5476	135	118	5721	104	98	7250	127	117	10147	140	121	11021	109	92
— družbeni sektor	1870	2446	131	102	2858	117	102	2964	104	98	2963	100	92	4445	150	129	4701	106	90
— zasebni sektor	1100	1598	145	113	2618	164	143	2757	105	99	4287	155	143	5702	133	115	6320	111	94
Obrt	9300	11489	124	94	14341	125	107	20123	140	131	25179	125	116	34020	135	114	41213	121	105
— družbeni sektor	1510	2191	145	111	2022	92	79	3008	149	139	4700	156	145	5777	123	104	7673	133	115
— zasebni sektor	7790	9298	119	91	12319	132	113	17115	139	130	20479	120	111	28243	138	116	33540	119	103
Komunalna	1230	1574	128	109	2397	152	145	3581	149	142	3724	104	96	4416	119	91	5638	128	112

¹ Realni indeks je izračunan po republiških cenah leta 1965.
Vir: iz Biltena št. 3 Sob Domžale

Delež posameznih panog v družbenem produktu leta 1971:

	Skupaj	Družbeni sektor	Zasebni sektor
Gospodarstvo skupaj	100,0	79,2	20,8
Industrija	56,1	56,1	—
Kmetijstvo	10,6	3,1	7,5
Gozdarstvo	0,9	0,9	—
Gradbeništvo	8,5	3,2	5,3
Promet	1,4	0,9	0,5
Trgovina	11,6	11,6	—
Gostinstvo, turizem	2,1	0,9	1,2
Obrt	7,8	1,4	6,4
Komunalna dejavnost	1,1	1,1	—

V primerjavi z letom 1970 so leta 1971 industrijska podjetja proizvedla za 8,2 % več. Kmetijska proizvodnja je bila večja za 5 %. Na inozemskem trgu je bilo prodano raznega blaga v vrednosti 5 milijonov 920.600 USA dolarjev, od tega v dežele s čvrsto valuto 52 %.

V primerjavi z letom 1970 je bil izvoz večji za 20 %.

Količinski promet v trgovini je bil večji za 12 %, v gostinstvu pa le za 3 %.

(Nadaljevanje na 6. str.)

(Nadaljevanje s 5. str.)

Vsa družbena podjetja s področja Domžal so ustvarila 110 milijonov podjetniške akumulacije, kar je 11 % celotnega dohodka.

V primerjavi z letom 1970 je to 58 % povečanje. Nobeno podjetje, razen »NOVOPREM«, ni zaključilo poslovnega leta 1971 z izgubo. Tudi podjetja, ki so v prejšnjih letih poslovala na meji rentabilnosti ali z izgubo, so z ustvarjeno akumulacijo v I. 1971 uspela to stanje sanirati.

Pomembno pri tem je, da so doseženi finančni uspehi v veliki meri rezultat intenzivnejšega dela, saj je zaposleni delavec v gospodarstvu

leta 1971 ustvaril za 5,6 % več kot preteklo leto.

Žal se je v letu 1971 nelikvidnost gospodarstva še povečala. Pri 28 % povečanju celotnega dohodka so bile terjatve do kupcev večje za 38 %, obveznosti do dobaviteljev pa le za 10 %. Tako se je razlika med terjatvami in obveznostmi še povečala v korist prvih. Konec leta 1971 so kupci gotovih proizvodov dolgovali domžalskim podjetjem 218 milijonov dinarjev. Istočasno so domžalska podjetja dolgovala svojim dobaviteljem le 107 milijonov dinarjev.

Osnovni podatki gospodarskih gibanj v občini izkazujejo tudi v

prvih mesecih leta 1972 ugodne rezultate. V primerjavi z istim obdobjem preteklega leta so industrijska podjetja proizvedla za 13 % več (po količini). Produktivnost industrijskega delavca se je povečala za 10 %.

Izvoz je bil večji za 48 %, število zaposlenih za 2 %. Povprečni nominalni osebni dohodki na zaposlenega so dosegli višino 1670 dinarjev, kar je za 25 % več, kot v istem obdobju lani.

Žal se nadaljuje tudi naraščanje cen, kar povečuje nelikvidnost gospodarstva. Po podatkih zavoda za statistiko SRS so cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih bile v prvem tromesečju letošnjega leta v

primerjavi z istim obdobjem lanskega leta večje za 12,2 %, v trgovini na drobno za 15,2 %, cene blaga za 16,7 %, cene storitev pa za 12,6 %.

Fakturirana realizacija je bila v prvem tromesečju letošnjega leta v primerjavi z enako dobo lani večja za 27 %, terjatve do kupcev pa kar za 44 %. Obveznosti do dobaviteljev so se povečale za 20 %.

Ivanka Zajc

ZASEDANJE 3. KONFERENCE SZDL DOMŽALE

Občinska konferenca SZDL Domžale se je sestala na 3. zasedanju 21. junija 1972. O dnevnem redu in gradivu smo bralce obvestili v prejšnji številki, zato se bomo v tem zapisu omejili na sklepe, ki so bili sprejeti na konferenci.

Konferenca je podprla teze iz gradiva za konferenco in sprejela naslednje zaključke in sklepe:

— Podpiramo dosedanja prizadevanja delovnih kolektivov in njihove napore za zvišanje produktivnosti in fizičnega obsega proizvodnje. Pri tem naj kolektivi še naprej skrbijo za boljšo strukturo kadrov in investicije v modernizacijo s čimvečjo stopnjo akumulativnosti.

— Opozorjamo na zaostajanje osebnih dohodkov v gospodarstvu občine za osebnimi dohodki v republiki. S tem v zvezi priporočamo delovnim kolektivom in sindikalnim organizacijam ter vsem drugim družbenim dejavnikom v občini, da posebno skrbno proučijo, kako dvigniti najnižje osebne dohodke in jih uskladiti s produktivnostjo.

— Priporočamo SOB, da preko svojih služb pregleda izvrševanje akcijskih programov za stabilizacijo gospodarstva in pospeši izdelavo teh programov tam, kjer doslej niso bili izdelani. O tem naj obvesti tudi politični aktiv občine in ga mobilizira za čimhitrejšo izvršitev te naloge. Sveti pri skupščini naj tekoče spremljajo podatke o gibanju gospodarstva in predlagajo ustrezne ukrepe za čimhitrejši razvoj gospodarstva v občini.

— Podpiramo predlog predsednika SOB Domžale z zadnje seje skupščine o prerazdelitvi proračuna v korist tistih potrošnikov in gospodarstva, ki najbolj potrebujejo sredstva zaradi dosedanjega zaostajanja ali hitre sanacije težavnega položaja. Glede na ugodno rast gospodarstva v letošnjem letu naj se tudi sredstva proračunov in skladov brez zaostajanja gibajo v okvirih, določenih s sklepi skupščine.

— Pospešiti je treba prizadevanja za združevanje podjetij in ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. Za to bo uživala podpora SZDL vsaka pobuda, usmerjena k združevanju v gospodarstvu.

— Izvršni odbor in sekcija za samoupravne odnose naj tesno sodelujeta z izvršilnimi organi skupščine in kontrolirata ter pospešujeta izvrševanje teh sklepov ter sodelujeta pri izvajanju vseh ukrepov za stabilizacijo na skupščini občine Domžale in drugih organih v občini.

— Kljub prikazanemu rezultatu v gospodarstvu se ne dovoljuje prekoračitev proračunske potrošnje, višek je treba odvajati v poseben sklad, o čemer naj bi odločala skupščina občine.

— Delovne organizacije in kolektivi naj razmislijo, kako gospodariti naprej, pogovorijo naj se o eventualnem združevanju v večje kolektive. V kolektive, ki zagotavljajo večji razvoj, integracije pa je potrebno ekonomsko utemeljiti.

— Zaostriži je treba odgovornosti na trgu in dajati predloge.

A. D.

IV-3 STRUKTURA DRUŽBENEGA PROIZVODA PO DEJAVNOSTIH

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	v % 1971
Gospodarstvo skupaj	100	100	100	100	100	100	100
— družbeni sektor	85,8	84,4	81,1	78,8	77,9	78,8	79,2
— zasebni sektor	14,2	15,6	18,9	21,2	22,1	21,2	20,8
Industrija	68,8	62,9	57,8	55,4	53,4	55,3	56,1
Kmetijstvo	13,4	14,8	16,1	14,6	13,3	12,1	10,6
— družbeni sektor	4,4	6,4	6,7	5,6	4,6	4,5	3,1
— zasebni sektor	9,0	8,4	9,4	9,0	8,7	7,6	7,5
Gozdarstvo	1,3	1,5	1,4	1,2	1,3	1,0	0,9
Gradbeništvo	3,7	5,0	6,0	7,0	8,6	8,2	8,5
— družbeni sektor	3,2	2,8	2,9	2,2	3,1	3,1	3,2
— zasebni sektor	0,7	2,2	3,1	4,8	5,5	5,1	5,3
Promet	1,4	1,2	1,3	1,4	1,2	1,4	1,4
— družbeni sektor	1,0	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,9
— zasebni sektor	0,4	0,4	0,5	0,6	0,5	0,8	0,5
Trgovina	5,1	7,4	8,5	10,2	11,4	10,8	11,6
Gostinstvo in turizem	1,4	1,7	2,2	2,0	2,2	2,3	2,1
— družbeni sektor	0,9	1,0	1,2	1,0	0,9	1,0	0,9
— zasebni sektor	0,5	0,7	1,0	1,0	1,3	1,3	1,2
Obrt	4,3	4,8	5,7	7,0	7,5	7,9	7,8
— družbeni sektor	0,7	0,9	0,8	1,0	1,4	1,3	1,4
— zasebni sektor	3,6	3,9	4,9	6,0	6,1	6,6	6,4
Komunala	0,6	0,7	1,0	1,2	1,1	1,0	1,1

Vir: iz Biltena št. 3 Sob Domžale

IV-5 ZAPOSLENI

	1965	1966	Indeks 66/65	1967	Indeks 67/66	1968	Indeks 68/67	1969	Indeks 69/68	1970	Indeks 70/69	1971	Indeks 71/70
Skupaj	...	10573	—	10480	99	10791	103	11018	102	11133	101	11473	103
— družbeni sektor	8639	8228	95	8155	99	8331	102	8529	102	8678	102	8985	104
— zasebni sektor	...	2345	—	2325	99	2460	106	2489	101	2455	99	2488	101
Gospodarstvo	...	9889	—	9810	99	10084	103	10285	102	10341	101	10610	103
— družbeni sektor	7938	7544	95	7485	99	7624	102	7796	102	7886	101	8122	103
— zasebni sektor	...	2345	—	2271	97	2460	106	2489	101	2455	99	2488	101
Industrija	6191	6000	97	5948	99	5919	100	6011	102	6078	101	6250	103
Kmetijstvo	...	1998	—	1960	98	1841	94	1719	93	1699	99	1606	95
— družbeni sektor	564	498	88	510	102	441	86	419	95	429	102	406	95
— zasebni sektor ¹	...	1500	—	1450	97	1400	97	1300	93	1270	98	1200	94
Gozdarstvo	53	49	92	51	104	66	129	69	105	76	110	85	112
Gradbeništvo	254	104	41	119	114	315	265	368	117	312	85	389	126
— družbeni sektor	164	—	—	—	—	131	—	152	116	122	80	178	146
— zasebni sektor	90	104	116	119	114	184	155	216	117	190	88	220	116
Promet	110	101	92	122	121	121	99	131	108	113	86	106	94
— družbeni sektor	58	55	95	74	135	73	99	77	105	64	83	51	80
— zasebni sektor	52	46	88	49	104	48	100	54	113	49	91	55	112
Trgovina	268	329	123	320	97	384	120	445	116	470	106	500	107
Gostinstvo	158	165	104	171	104	192	112	184	96	187	102	200	107
— družbeni sektor	64	78	122	93	119	76	97	69	91	69	100	77	112
— zasebni sektor	64	78	122	93	119	116	125	115	999	188	103	123	104
Obrt	963	984	102	978	99	1036	106	1158	112	1200	104	1231	103
— družbeni sektor	377	367	97	363	99	324	89	354	109	372	105	341	92
— zasebni sektor	586	617	105	615	100	712	116	804	113	828	103	890	107
Stanovanjska komunalna dejavnost	169	159	94	141	89	210	149	200	95	206	103	234	114
Negospodarstvo	701	684	98	670	98	707	106	733	104	792	108	863	109
Socialno kulturna dejavnost	479	488	102	495	101	533	108	560	105	607	108	660	109
Šolstvo	316	316	100	319	101	309	97	313	101	340	109	348	103
Zdravstvo	98	99	101	100	101	109	109	112	111	126	104	147	117
Ostala socialno kulturna dejavnost	65	73	112	76	104	115	151	126	110	141	112	165	117
Družbene in državne službe	222	196	88	175	89	173	99	173	100	185	107	203	110

¹ Zasebni kmetje so ocenjeni po številu zavarovanih gospodarstev.

Vir: iz Biltena št. 3 Sob Domžale

Odloki in sklepi občinske skupščine

Na podlagi 133. člena statuta občine Domžale je skupščina občine Domžale na skupni seji obeh zborov dne 15. 6. 1972 sprejela

SKLEP

o imenovanju Osnovne šole Josip Broz-TITO Domžale

1. Osnovna šola Roje, ustanovljena z odločbo št. 022-6/71 z dne 26. 10. 1971 (Ur. vestnik občine Domžale, št. 8/71), se preimenuje in se njeno ime glasi: Osnovna šola Josip Broz-TITO Domžale.

SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE

Številka: 022-10/72

Datum: 15. 6. 1972

PREDSEDNIK
skupščine občine Domžale
Albin KLEMENC, I. r.

Na podlagi 134. člena statuta občine Domžale je skupščina občine Domžale na seji obeh zborov 15. 6. 1972 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o družbeno materialni pomoči

1. člen

V 9. členu odloka o družbeno materialni pomoči (Uradni vestnik občine Domžale, št. 6/68) se spremeni 1. odstavek in se glasi:

Stalno družbeno pomoč se dodeljuje upravičencem glede na stopnjo njihove materialne ogroženosti, in sicer znaša največ polovico varstvene pokojnine.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku občine Domžale.

SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE

Številka: 554-5/72

Datum: 15. 6. 1972

PREDSEDNIK
skupščine občine Domžale
Albin KLEMENC, I. r.

S seje Občinske skupščine meseca junija

Program dela odbornikov za junijsko sejo skupščine je med drugim vseboval tudi informacijo o gospodarjenju v prvih štirih mesecih tekočega leta, poročilo Biroja 71, poročilo občinskih upravnih organov, osnutek ukrepov za odpravo in preprečevanje socialnega razlikovanja in še nadaljnjih 12 točk dnevnega reda.

Najprej so odborniki obravnavali in potrdili pregled sklepov pretekle seje ter vzeli na znanje predlog finančnega načrta občinskega cestnega sklada za leto 1972, ki predvideva letos za rekonstrukcijo cest skupaj 363 mio SD. Poleg tega je cestni sklad dodelil krajevnim skupnostim za vzdrževanje cest še enkrat toliko denarja kot v preteklem letu. Odborniki so ugotovili, da se vzporedno z rastjo sredstev sklada, večja tudi pripravljenost občanov, da sodelujejo in prispevajo k urejanju svojih krajevnih cest.

V zvezi z gibanjem gospodarstva v prvih štirih mesecih 1972. leta je vodja analitsko-planske službe dipl. oec. Ivanka Zajc najprej pojasnila metodologijo oziroma način zbiranja in izračunavanja podatkov za izdelavo pregleda gospodarjenja v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Zatem je opozorila na nekaj bistvenih podatkov, katere so prejeli odborniki pred sejo. **Ugotovila je, da je bila vrednost proizvodnje v prvih treh mesecih za 14 % večja kot v istem razdobju preteklega leta. V preteklih štirih mesecih izkazuje največjo rast proizvodnje podjetja Melodija, Universale, Helios, LIP in Slovenija ceste. Zaloge so bile konec aprila letos za 9 % nižje kot v istem času lanskega leta. Produktivnost se je povečala za 10 % in to predvsem zaradi intenzivnejšega dela in ne toliko zaradi povečanja števila zaposlenih. Primerjava z gibanjem industrijske proizvodnje v Sloveniji je pokazala, da tako proizvodnja kot tudi produktivnost v občini kažeta hitrejšo rast kot v Sloveniji. Promet v trgovini je napram lanskemu obdobju večji za 36 %, v gostinstvu pa za 33 %. Izvoz se je v prvih treh mesecih letos v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečal za 48 %, vendar na konvertibilno področje le za 7 %. Izraženo v denarju je znašal izvoz v treh mesecih 1.061.742 dolarjev, uvoz pa 3.625.958 dolarjev od tega 86 % iz konvertibilnega področja. Število zaposlenih se je v štirih mesecih letos povečalo v primerjavi z lanskim istim obdobjem le za 2 %, nominalni osebni dohodki v gospodarstvu in negospodarstvu pa so za 25 % večji kot v istem obdobju lanskega leta, tako da znaša povprečje OD v poročanem obdobju 1.670,00 din.**

Ko je predsednik skupščine odprl razpravo na podano informacijo se je najprej oglašil republiški poslanec Jože Pogačnik in ugotovil, da

so rezultati poslovanja zadovoljivi, še posebno zato, ker imajo posebno podjetja tekstilne industrije velike težave prav zaradi nedovršenega uvožno-izvoznega sistema ter nato v zvezi s tem opisal problematiko s tega področja konkretno za proizvajalce sanitetnega materiala in podjetja TOSAMA.

Predsednik skupščine je zadovoljen z rezultati gospodarjenja v štirih mesecih letošnjega leta in vidi v tem tudi izpolnjevanja programa skupščine, ki ga je sprejela v začetku mandata. **Z ozirom na ugotovitev, da kljub obširni problematiki na področju gospodarstva oziroma v posameznih gospodarskih organizacijah temu ustrezno ni bilo tudi število razpravljavcev je bil sprejet predlog predsednika skupščine, naj se predvsem odborniki zbora delovnih skupnosti pred sejo skupščine, na kateri bo na dnevnem redu razprava o gospodarjenju, bolj seznanijo s problematiko svojega podjetja in sploh gospodarstva v občini in se v ta namen posvetujejo s pristojnimi službami in organi v podjetju ter se pripravijo na razpravo.** Sledilo je obravnavanje poročila BIRO-a 71 o poslovanju v preteklem letu, in sicer zajema poročilo podatke o poslovanju bivšega stanovanjskega podjetja ter BIRO-ja 71, ki posluje nekako od druge polovice lanskega leta. Od tedaj dalje se je tudi povečala dejavnost podjetja za skoraj polovico.

Glede na to je v lanskem letu narastla bruto realizacija ali celotni dohodek za 38 %, sam dohodek podjetja pa za 94 % v primerjavi z letom 1970. Značilna je tudi ugotovitev, da je dohodek stanovanjske dejavnosti, ki je bila pred osnovanjem BIRO-ja 71 osnovna dejavnost bivšega podjetja in je njen celotni dohodek znašal 55 %, znašal v preteklem letu 40 %. Podjetje je namreč svojo dejavnost v ustanovitvi BIRO-ja 71 razširilo še na področje urbanizacije in projektiranja ter komunalnega urejanja. **Z največjimi problemi se srečuje podjetje na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, ker vrsta problemov izhaja iz preteklosti.**

Osrednji problem službe za stanovanjsko gospodarstvo pa je še vedno vprašanje komunalnega centra. Še vedno ni realiziran sklep skupščine o poravnavi zapadlih obveznosti in tudi sicer bi bilo treba to vprašanje dokončno odpraviti z dnevnega reda sej občinske skupščine. Vida BOGATAJ je v zvezi s tem kritizirala neizpolnjevanje sklepov občinske skupščine, medtem ko je podpredsednik skupščine Jakob Černe seznanil odbornike z ugotovitvami sestanka s predstavniki skupščine, BIRO-ja 71, občinske zveze za telesno kulturo, in sveta za telesno vzgojo, ki so svetu za finance predložili v zvezi s tem

pismeni predlog za poravnavo zapadlih obveznosti v znesku 11 mio SD. Po pojasnilu predsednika sveta za finance Sandija Rihtarja omenjeni svet plačila obveznosti ni odklonil, vendar pa je imel pomisleke v zvezi s tem, ker ni bilo predloga, iz katerih virov naj se zapadla obveznost poravnava. V zvezi s tem je svet predlagal predsedstvu skupščine naj se na sestanku s predstavniki ustreznih družbeno političnih organizacij sprejme dokončno stališče tako glede zapadlih obveznosti kot tudi sistemske rešitve za bodoče upravljanje s komunalnim centrom. Poslanec Jože Pogačnik je ugotovil, da velik del problemov, s katerimi se srečuje BIRO-71 izhaja iz doslej neurejenih zemljiških odnosov. V zvezi s tem se pripravljajo republiški zakonski predpisi, ki bodo olajšali poslovanje predvsem na področju urbanističnega planiranja in priprave zemljišča. Direktor podjetja BIRO-71 je nato orisal še uspešnost poslovanja omenjenega podjetja v tekočem letu, kadrovske spremembe, ki so nastale v času poslovanja BIRO-ja 71, ki zaposluje trenutno 31 ljudi, od tega 38 % ljudi z visoko in višjo izobrazbo. Obseg dela in nadaljnje zanimanje za usluge omenjene organizacije zahtevajo nastavitve novih strokovnjakov, vendar je za večji razmah in ustrezne delovne pogoje velika ovira pomanjkanje poslovnih prostorov. Predsednik skupščine je potrdil ugotovitve glede problemov, ki izvirajo iz preteklosti, kar se trenutno močno občuti na zazidalnem območju Sever-I pri gradnji nove šole na Rojah. Med drugim je opozoril na možnost, da gospodarske organizacije omogočajo svojim delavcem, da pridejo pod ugodnejšimi pogoji do gradbenih parcel ali stanovanja s tem, da nastopajo zanje kot licitatorji ter ugotovil, da se obstoje in delo BIRO-ja 71 že pozitivno odraža na vseh področjih, na katera seže njegova dejavnost. Odbornik Peterka Pavel je razpravljal o pripombah nekaterih svojih volivcev, da bi bilo treba občane, ki so se le naselili v novih stanovanjskih naseljih in objektih, ustvarjajo in delajo pa izven tukajšnje občine, drugače obravnavati kot tiste, ki žive in delajo v tukajšnji občini. Seveda tako razlikovanje ne bi bilo opravičljivo v nobenem pogledu, dejansko pa je tako, da ima pritek ljudi v občino za posledico določene obveznosti, pa tudi vrsto dobrih stvari. Med njimi je krepitev gospodarske moči občine po drugi strani pa pomeni to tudi rezervat kadrov za tukajšnje in bližnje območje. Sicer pa je razvoj nekega kraja le za pozdraviti. Pomeni pa to tudi nove stroške, predvsem za šole in vrtce, po drugi strani pa krepitev gospodarske moči občine.

(Nadaljevanje na 8. str.)

Nadaljnja obširnejša razprava je sledila osnutku ukrepov za zmanjšanje socialnega razlikovanja. Podpredsednik skupščine Jakob Černe je za uvod povedal nekaj misli v zvezi s predlagano temo, da namreč zajema socialno razlikovanje vsa področja našega družbenega in gospodarskega razvoja in, da je za odpravljanje socialnih razlik osnovna nenehna skrb za krepitev gospodarske moči. Predlagani ukrepi, ki se sprejemajo na vseh nivojih naj pripomorejo k temu, da se socialno razlikovanje preprečuje še v samem začetku. Prav tako mora biti odpravljanje socialnih razlik nepretrgan proces, ki bo zahteval veliko naporov in sistematskega dela, seveda na podlagi realnih in dokumentarnih podatkov. Odbornik Ivan Cerar je opozoril na neupravičeno bogatenje sušmarjev, medtem ko je Tilko LEB zanimalo, kako ukrepa v zvezi s tem komisija za družbeni nadzor. Albin Penič je menil, da se o odpravi socialnega razlikovanja veliko piše in govori, praksa pa kaže često drugače in to trditev utemeljuje s primerjavo licitacije gradbenih parcel oziroma stanovanj, ki so za marsikoga še vedno nedosegljiva. Naj se torej že tukaj nekaj konkretno ukrepa in prispeva k odpravljanju socialnega razlikovanja. V zvezi s tem je predsednik skupščine ugotovil, da bi gospodarske organizacije pri tem dejansko lahko pomagale svojem delavcem, kar so nekatere pred določenim časom že prakticirale. Vsekakor je vrsta poti in možnosti za odpravljanje socialnega razlikovanja, ena od teh je tudi ustrezna davčna politika. Po drugi strani pa je tudi dosti subjektivnih vzrokov, ki majo za posledico hude socialne probleme.

Predloženi osnutek vsebuje vrsto ukrepov za odpravljanje socialnih razlik, vendar naj bi šel še v razpravo, nakar bi ga sprejela skupščina na naslednji seji dopolnjenega z novimi predlogi. Inž. Tone Dečko je menil, da bi k odpravljanju socialnih razlik prispevali tudi s tem, da bi v okviru republike ali tudi zveze za področje stanovanjskega gospodarstva določili enotne kriterije oziroma kreditne pogoje glede obresti, odplačilne dobe in podobno. S tem bi bili tudi ustrezni pravilniki gospodarskih organizacij bolj enotni in bi bilo manj odstopanj kot sedaj, ko vsaka gospodarska organizacija te stvari po svoje ureja. Odbornik Janez KODERMAN je menil, da bi morda pričeli gledati to razlikovanje z nasprotni strani, namreč, zakaj imamo ljudi, ki imajo premalo in nimajo urejenega življenja, čeprav jim je jugoslovanski standard vsa leta nazaj to omogočal. Treba je poiskati tiste, ki slabo živijo in najti vzrok za to. Za tiste, ki na hitro in neupravičeno bogatijo pa obstajajo sodišča, inšpekcije in drugi organi, ki te stvari urejajo. Vsekakor pa ni prav in je obsojanja vredno, da so mimo zasebnikov tudi gospodarske organizacije, ki zaposlujejo delavce za neprimerno nizke osebne dohodke, kar je spet eden od vzrokov socialnega razlikovanja. Odbornik Pavel Peterka se je strinjal z mislijo predgovornika in zato predlagal naj se v okviru občine ustanovi komisija, ki naj preko Krajevnih skupnosti izvede posebno anketo in preko nje ugotovi ljudi s slabšim življenjskim standardom, nakar bi šele lahko tudi konkretno ukrepali. Obstajajo pa določena dejstva oziroma razlike, ki jih naša družba dovoljuje. Tako je razumljivo, da mora nekdo s fakultetno izobrazbo na delovnem mestu več zaslužiti kot nekdo z nižjo. Odbornik Pavel Šimenc je menil, da je to do neke mere razumljivo in prav, vendar pa se ti ljudje tudi pri drugih stvareh drugače obnašajo kot naveden delavec v podjetju, bodisi pri odobravanju kredita (višina, odplačilni pogoji), dodeljevanju stanovanja, osebnih dohodkov in podobno, kar ima spet za posledico socialno razlikovanje. Odbornik Zlato Repnik je zahteval, da je treba v bodoče dodeljevanje socialnih podpor in drugih oblik socialnega varstva izvajati dosledno preko krajevnih skupnosti, ker te lahko najprilnejše ocenijo dejansko stanje občanov. Meni, da bi bilo v okviru republike nujno ustanoviti poseben zavod za duševno lažje prizadete otroke, kjer bi si lahko sami z delom ustvarili pogoje za preživljanje. Jože Knep, odbornik iz Jarš, je menil, da je treba z odpravljanjem socialnih razlik pričeti že v šoli ter navedel tudi konkretne primere socialnega razlikovanja in podal nekaj predlogov za njihovo odpravljanje. Maks Zajc, predsednik sveta za vzgojo in izobraževanje je prepričan, da odbornikov ugotovitve ne drže za vse prosvetne delavce. Tudi TIS je pripravila teze o socialnem razlikovanju, ki jih bo obravnaval pristojni svet, ki jih bo nato predložil občinski skupščini, kajti za odpravo neenakosti, že pri začetku so potrebna tudi določena materialna sredstva. Sekretar občinske konference

DRUGI RAZPIS

za posojila za investicije za zasebne kmetijske proizvajalce za območje občine Domžale in občine Kamnik

Hranilno-kreditna služba Emona Ljubljana razpisuje posojila za investicije za zasebne kmetijske proizvajalce za območje občine Domžale in občine Kamnik v višini do 726.920 dinarjev.

Posojila se dajejo za naslednje namene:

1. za nakup plemenske živine
2. za graditev, preureditev in opremo gospodarskih objektov,
3. za racionalnejše izkoriščanje in razširitev kmetijskih zemljišč,
4. za osnovanje dolgoletnih nasadov,
5. za nakup kmetijskih strojev in naprav.

Pogoji za dodelitev kredita so naslednji:

1. kredit lahko dobi kmet, ki je lastnik posestva in ki je član hranilno-kreditne službe podjetja Emona Ljubljana. Pri naši hranilnici mora imeti vlogo v višini najmanj 10 % od zneska kredita, ki ga prosi. To vlogo mora imeti naloženo v naši hranilnici vsaj polovico dobe, za katero prosi za posojilo,
2. posojiljemalec-kmet mora biti povezan s podjetjem Emona Ljubljana — obrat za kooperacijo s kooperacijsko pogodbo,
3. investicija, za katero želi kmet posojilo, mora biti vsklajena s programom razvoja zasebnega kmetijstva, ki velja za območje obeh občin,
4. posojiljemalec-kmet mora imeti predpisano gradbeno dovoljenje za gospodarske objekte, ki jih namerava graditi ali preurediti,
5. namesto dveh porokov mora posojiljemalec-kmet plačati Zavarovalnici Sava Ljubljana zavarovalno premijo, ki zavisi od višine odobrenega kredita (od 0,75 % do 2 %). Ta premija se plača pri podpisu pogodbe. Za posojila v višini 30.000 din ali več pa mora imeti posojiljemalec-kmet še enega kreditno sposobnega poroka, ki je v rednem delovnem razmerju s kako delovno organizacijo,
6. ob podpisu pogodbe mora posojiljemalec-kmet podpisati menico,
7. predložiti mora potrdilo o vinkulaciji do višine najetega posojila v korist hranilno-kreditne službe Emona Ljubljana,
8. predložiti mora potrdilo o plačanih davkih za poslednje obdobje,
9. obrestna mera: za večje investicije z daljšim odplačilnim rokom (npr. gradnje velikih hlevov ip.) je obrestna mera 1,5 %. Za te namene je razpoložljivih denarnih sredstev 376.920 dinarjev, za manjše investicije s krajšim odplačilnim rokom (npr. nakup kmetij, strojev, za manjše adaptacije ip.) je obrestna mera 3 %. Za te namene je razpoložljivih sredstev 350.000 din.

Interesenti naj vložijo prošnje na obrazcih podjetja Emona Ljubljana in jih pošljejo na naslov: Emona Ljubljana, kreditni odbor za kreditiranje zasebnih kmetijskih proizvajalcev — kooperantov, Ljubljana, Črtomirova 10.

K prošnji mora prosilec priložiti potrjeno dokumentacijo za gradnjo ali adaptacijo kmetijskih proizvodnih objektov.

Razpis traja do 31. avgusta 1972.

Za informacije se obrnite na naše enote obrata kooperacija v Kamniku, v Domžalah, v Lukovici, v Ljubljani, Črtomirova 10 ali pa na naše kmetijske strokovnjake na terenu, ki skrbje za pospeševalno službo.

EMONA LJUBLJANA
Hranilno-kreditna služba

ZK Aleksander Skok je med drugih ugotovil, da ni mogoče govoriti o začetku in nehanju odpravljanja socialne diferenciacije, ampak mora biti to nenehen proces odpravljanja in preprečevanja primerov socialnega razlikovanja. Pri vsakem ukrepu, ki ga bo skupščina ali drug njen organ sprejemal, bo treba upoštevati socialni moment, ki končno kaže tudi na to, kako neka oblast skrbi in se briga in kako racionalno gospodar s sredstvi, ki so last občanov in delovnih ljudi.

Skupščini je bilo nadalje predloženo obširno poročilo o delu upravnih organov v času 1969—1971. O njem je predhodno razpravljala svet za splošne zadeve in komisija za kadre pri občinski konferenci ZK. Oba organa sta tudi sprejela ustrezne zaključke, ki jih je v svojem uvodu v razpravo povedal tajnik skupščine. Ugotovil je, da vsebuje poročilo med drugim podatke o organizaciji in sistemizaciji, o izboljšanju kadrovske strukture, ki je bila dosežena delno s sprejemanjem višje kvalificiranega kadra, deloma pa tudi z izobraževanjem kadra v sami upravi. Iz poročila so razvidni tudi podatki o ekspeditivnosti pri reševanju zadev ter prikazano delo po posameznih upravnih službah. Poročilo obravnava tudi kadrovske zadeve, vprašanje prostorov in mehanizacije ter strokovno politično odgovornost, odnos delavcev uprave do občanov in tudi obratno. Nanizal je vrsto problemov, s katerimi se srečuje uprava, med katerimi so tudi težave s pridobivanjem kadra za občinsko upravo in posebno za nekatere njene službe.

To so kasneje ugotavljali tudi nekateri razpravljalci. Tilka Leb, predsednica sveta za zdravstvo in socialno varstvo, se je zavzela za namestitve še dveh socialnih delavcev, odbornik Franc Mušič pa je mimo ustreznih kadrov v davčni upravi zahteval tudi ustrezno nagrajevanje teh kadrov. Razpravljali so še odbornik Leopold Aleš, Franc Lipovšek, Andrej Pangeršič in Maks Zajc, ki je ponovno načel problem rejenec, ki jih je v tukajšnji občini precejšnje število. Vzoreden problem je tudi skrb za starce in onemogle iz drugih občin, ki prihajajo v tukajšnja domova počitka. Skupščina je zato v zvezi s tem sprejela ustrezne sklepe.

Sklepanje o odloku o priznavalnih je skupščina odložila za eno naslednjih sej, ker naj bi o njem predhodno razpravljala še skupščina ZZB NOV.

Na predlog sveta za zdravstvo in socialno varstvo, ki ga je pojasnila njegova predsednica Tilka Leb, se je skupščina nato odločila, da tudi občina Domžale pristopi k družbenem dogovoru o izhodiščih za politiko in financiranje družbenih denarnih pomoči. V zvezi s tem je sprejela tudi spremembo svojega odloka o družbeno materialni pomoči, ki določa odslej, da se stalna družbena pomoč dodeljuje upravičencem glede na stopnjo njihove materialne ogroženosti, in sicer znaša največ 1/2 varstvene pokojnine. Ta višina je sedaj 32 tisoč SD, pred tem pa je občinski odlok predvideval najvišji znesek družbene pomoči v višini 30 starih tisočakov. Razprava, ki se je razvila med Tilko Leb in odbornikom Fran-

cem Mušičem je ponovno pokazala, da je treba v bodoče vse primere družbene pomoči predlagati v obravnavanje pristojni krajevni skupnosti, ki pa morajo biti pri tem bolj objektivne in nepristranske.

Skupščina je nato sprejela odločbi o ustanovitvi doma počitka Domžale in doma počitka Mengeš, ker je treba dosedanje ustanovitvene odločbe vskladiti z novim zakonom o socialnih zavodih.

Med drugim novi odločbi določata, da imajo pri sprejemanju v dom prednost prosilci iz občine Domžale, nadalje določa, da organizira zavod tudi določene oblike pomoči starim tudi izven zavoda, prav tako je določeno tudi razmerje do občinske skupščine pri formiranju cene oskrbnega dne.

Odborniki so nato s ploskanjem potrdili predlog sklepa, da se nova šola na Rojah imenuje: Osnovna šola Josip Broz-Tito Domžale.

Sledilo je poročilo komisije za družbeni nadzor o dosedanjem delu komisije, ki ga je podal njen tajnik Štefan Pelcar, medtem ko je njen predsednik Peter Gubanc podal program nekaterih ugotovitev in priporočil komisije, ki je v izvlečku objavljeno na drugem mestu te številke Občinskega poročevalca.

Na predlog komisije za volitve in imenovanja je skupščina nato sprejela sklep:

— da se po izvedenem reelekcijskem postopku ponovno imenujejo:

a) za ravnatelja osnovne šole Dob Alojz TERČEK

b) za ravnatelja I. osnovne šole Domžale prof. Milan FLERIN

c) za ravnatelja Vzgojno varstvenega zavoda Domžale Rajko RADMELIČ

č) za ravnatelja Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale Stane HABE;

— da se dipl. iur. Peter PRIMOŽIČ s 15. 6. 1972 razreši dolžnosti načelnika oddelka za splošne zadeve in družbene službe, in da se do imenovanja novega načelnika po razpisu največ za dobo šest mesecev za vršilca dolžnosti načelnika omenjenega oddelka imenuje dipl. iur. Štefan PELCAR;

— da se dosedanjim članom upravnega odbora sklada za pospeševanje kmetijstva podaljša mandat še za naslednjo dveletno mandatno dobo, in sicer se imenujejo:

za predsednika: Simon Franc

za člane: Franc Cerar, Jakob Ravnikar, Ivan Mušič, Plahutnik Franc, inž. Janez Hren in Lovro Jeretina.

Za tem so se odborniki soglasno odločili za potrditev zaključnega računa prispevkov in davkov občanov občine Domžale za leto 1971 ter obravnavali predlog ukrepov za doslednejše izvajanje davčne politike, ki jih je treba nujno sprejeti z oziroma na neprimerno velik zaostanek v plačevanju vseh vrst davčnih obveznosti.

Nato so odborniki zbora delovnih skupnosti soglasno sprejeli predlog svoje mandatno-imu-

nitetne komisije, da se odborniku Martinu Šraju odvzame odborniška imuniteta in dovoli uvedba kazenskega postopka zaradi suma storitve kaznivega dejanja zoper splošno varnost.

Na predlog sveta za finance je nato skupščina soglasno sprejela sklep, da se iz rezervnega sklada občine, krajevni skupnosti Zlato polje nakaže 20 tisoč ND za ureditev obvozne poti Rafolče—Straža—Preserje pri Zlatem polju, ker je občinska cesta Brdo—Zlato polje zaradi posedanja zemeljskega plazu zaprta.

Odborniki obeh zborov so nato tudi soglasno ugotovili, da je razlastitev lastninske pravice zaradi ustanovitve služnosti na delu parc. št. 107. k. o. Ihan v splošnem interesu zaradi postavitve in vzdrževanja droga z ozemljitvijo ter elektrovozom.

Po razpravi, ki jo je začel odbornik Rudolf Osolin je skupščina nato sklenila naj pristojna občinska služba pošlje krajevnim skupnostim pismo pojasnilo oziroma navodila za ukrepanje oziroma ravnanje pri urejanju spornih zadev, kadar se križajo družbeni in zasebni interesi.

Na predlog predsednika skupščine je treba pripraviti pregled udeleževanja sej občinske skupščine in v primerih, kjer se ugotovi malomaren odnos odbornika do opravljanja odborniške dolžnosti obvesti o tem volivce oziroma pristojne samoupravne organe v delovnih organizacijah. V primerih, kjer gre za skrajno neodgovoren odnos je treba izvesti odpoklic odbornika in nadomestne volitve.

Otvoritev muzeja

V petek, 7. julija 1972, je bila v okviru praznovanja praznika občine Domžale slovesna otvoritev Muzeja Jelovškove umetnosti v grobeljski cerkvi, ki se jo je udeležilo izredno veliko domžalskih občanov, precej ljubiteljev Jelovškove umetnosti pa je prišlo tudi iz Ljubljane. V vitrihah je razstavljeno okrog 50 pretežno barvnih fotografij, ki ponazarjajo Jelovškovo življenjsko pot in njegove najboljše umetniške stvaritve. Razstavo je strokovno pripravil znani slovenski umetnostni zgodovinar **univ. prof. dr. Stane Mikuž**, odlične barvne fotografije pa so delo fotografskega mojstra Vilija Majheniča.

Muzej je odprl podpredsednik skupščine občine Domžale prof. Ivan Vidali, ki je v svojem govoru poudaril:

»V izredno čast si štejem, da me je doletela dolžnost odpreti Jelovškov muzej. To me veseli posebno zato, ker sem si vedno želel, da bi ta veliki slovenski baročni slikar in naš ožji rojak iz Mengša, dobil v Mengšu ali v njegovi okolici, če že ne spomenik, pa vsaj kakšen pomnik. Želja se mi je izpolnila veliko bolj, kot sem kdaj koli pričakoval. Danes ne odkrivamo preprostega spomenika, marveč nad vse lep in čudovit umetnostni hram njemu v čast: **»muzej Jelovškove umetnosti»**. Ta objekt pa naj bi postal tudi najpomembnejši občinski hram glasbene kulture, katerega višek naj bi bili vsakoletni stilni koncerti klasične glasbe, ki bi jih izvajali naši in morda tudi tuji najboljši ustvarjalni glasbeni umetniki.

Zamisli o tem muzeju je stara

Univerzitetni prof. dr. Stane Mikuž med govorom o Jelovškovem življenju in delu.

že vrsto let in se je porodila pravzaprav že ob začetku restavriranja fresk sredi 60. let. Žal pa se je zaradi pomanjkanja sredstev uresničitev te zamisli zavlekla. Pri tem namreč ni šlo le za postavitev samega muzeja, marveč zlasti za obnovitev nekaterih dotrajanih delov celotne zgradbe. Ker je bila skrb za ureditev te cerkve prepuščena v zadnjih letih izključno občinskim forumom, ki niso zmogli tolikih finančnih bremen, se je uresničitev te zamisli ponovno premaknila šele po ustanovitvi kulturne skupnosti, ki si je kot eno svojih prvih nalog zadala prav ureditev tega muzeja. Tako je letos namenila za dokončanje del nad 15 milijonov, kar je največja vsota, ki smo jo v zadnjih letih vložili za kateri koli spomeniški objekt v naši občini.

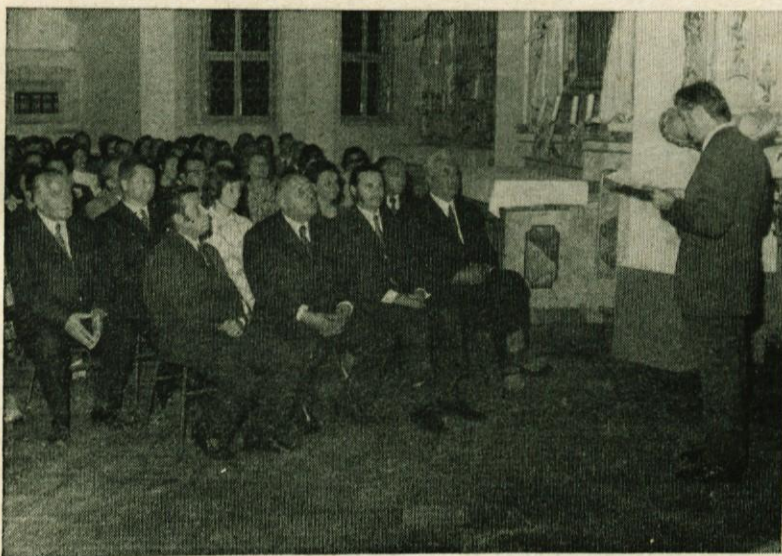
Za prizadevanje, da nam enega najlepših baročnih spomenikov na Slovenskem ohrani, zasluži kulturna skupnost vse priznanje. Za ureditev samega muzeja pa

ima največ zaslug univerzitetni prof. dr. Stane Mikuž, za kar se mu najlepše zahvaljujem. Ugotavljam, da je s tem Jelovškov spominski muzej odprt in ga izročam njegovemu namenu.

Otvoritvi je sledil govor prof. dr. Staneta Mikuža o slikarjevem življenju, o njegovem delu in o pomenu njegovega slikarskega ustvarjanja za slovensko zgodovino umetnosti:

»France Jelovšek, ali kakor se je včasih sam podpisoval **Francesco Illouschig** je bil rojen 4. oktobra l. 1700 v Mengšu v cerkovnikovi družini, kot drugorojenec očeta Andreja in matere Elizabete. Kje in kako je Jelovšek preživel zgodnjo mladostno dobo je zaradi pomanjkanja arhivaličnih virov povsem zavito v temo. Ko ga srečamo prvič dokumentarčno izpričanega je star že 23 let; tedaj beremo v poročni knjigi ljubljanske stolne župnije, da se je poročil z Marijo, zakonsko

(Nadaljevanje na 10. str.)

Gostje med otvoritvenim govorom prof. Ivana Vidali, podpredsednika skupščine občine.

hčerjo Andreja Vidmayerja. Med poročnimi pričami se omenja tudi Mihael Reiwaldt, tedaj znani ljubljanski slikar ter meščan. To je hkrati tudi prvi podatek, ki nam osvetli pota Jelovškovega umetniškega šolanja. S pomočjo stilne analize Reiwaldtovih in zgodnjih Jelovškovih del se da namreč dokazati določene mere sorodnosti, ki nas opravičuje, da lahko smatramo Reinwalda za prvega učitelja našega slikarja. Morda bi se Jelovškova življenjska in umetniška pot odvijala v povsem drugi smeri, če se ne bi tedaj v Ljubljani dogajale zares znamenite stvari. Ljubljana je v tem času v umetnostnem oziru doživljala **preobrazbo** — sezidali so novo stolnico, magistrat, vsepovsod so gradili, kiparili in slikali. Iz Italije je prišel Giulio Quaglio, poslikal notranjščino stolnice ter obok semeniške knjižnice in prav ob tem dejstvu se je preusmerilo Jelovškovo umetnostno zanimanje na področje freskantstva — točneje na področje **baročnega iluzionističnega slikarstva**. Neposredna ali posredna povezanost našega slikarja s Quagliem je dejstvo, vplivi italijanskega mojstra so v Jelovškovih delih lahko dokazljivi, seveda pa je šel v umetnostnem oziru naš slikar samostojno pot, kakršno so mu pač narekovali njegov genij, čas in geografska danost.

Po poroki se je Jelovšek naselil v Mengšu in l. 1725 je že poslikal s freskami grad **Zalog** pri Moravčah ter približno v istem času tudi kapelico v gradu **Tuštajn**. Leta 1730 je naš slikar postal ljubljanski meščan, l. 1740 je kupil hišo vrvarja Langa in l. 1756 drugo, to je Omerzovo hišo. Te podatke navajam pač zaradi tega, ker nam le nekoliko osve-

tluje družbeni položaj našega slikarja — Jelovšek si je s trdim delom pridobil lepo premoženje pa tudi ugled v todobni ljubljanski prestolnici.

Jelovškov prihod v Ljubljano pomeni nov zagon v njegovem umetnostnem ustvarjanju. Prišel je čas velikih naročil in na prvem mestu bomo omenili poslikavo **šentpeterske cerkve** v Ljubljani (1731—1734). Tod je pokril s freskami kupolo ter prezbiterijski in ladijski obok. Slogovno in umetnostno so te freske izredno pomembne. Slikar je ob njih izmeril svoje slikarske sposobnosti, razmejil je svoj odnos do Quaglievega slikarstva in nam ustvaril **domačo** inačico iluzionistične umetnosti. Dočim nam prezbiterijska freska še kaže sled »magnorum figurarum majestas« — da se izrazim po Coppinisu — je Jelovšek na ladijskem oboku zlasti kompozicijsko in barvno že ustvaril nekaj povsem drugega kakor Quaglio v stolnici — te freske nosijo pečat slikarjevega **svojskega** razvoja, ki bo poslej potekalo v sferi severnjaške kulturne tradicije, kamor je naša baročna umetnost v bistvu tudi spadala.

Leta 1734 je slikar poslikal **Coddellijevo kapelico** v Ljubljani. V razvojnem smislu se je Jelovšek tod močno naslonil na bolonjske eklektične ideale, tako po kompoziciji kot tudi v formalnem oziru — toda s **kakovostnega** stališča nam te freske pokažejo našega mojstra na **višku** slikarskega znanja. Šentpeterske izkušnje, mala površina oboka in morda tudi plemiški naročnik so odločali pri tem delu.

V sledečih letih je Jelovšek slikal freske v Kamniku, v Kostanjevici, za diskalceate v Ljubljani, v Štepanji vasi, v gradu Habah, v Lescah in drugod.

Ker bi nas slogovne analize teh del zapeljale predaleč, se bomo ustavili le še pri najvažnejših slikarjevih delih. Od leta 1752—1753 je Jelovšek dovršil freske na **Sladki gori** na Štajerskem. Tod je pokril s slikami prezbiterijsko kupolo, slavoločni pas, ladijsko kupolo, oboke kapel, obočne pasove nad pevskim korom in balustrado slednjega z znamenitim avtoportretom. Sladkogorske freske pomenijo važno postajo v nadaljnem slikarjevem razvoju. Jelovšek se je tod še dosledneje odpovedal starim, heroičnim idealom italijanskega baroka in je ustvaril slikarsko govorico, ki priča o močnem vdoru racionalističnih ter hkrati naturalističnih elementov v njegovo umetnost. Iluzionistična arhitektura je postala krhka, enovitost figurálnih kompozicij se je razdrobila, individuum dobiva na vrednosti, hkrati pa je tudi kolorit postal svetlejši, prozornejši. Cerkveni heroji so postali enakovredni zastopnikom preprostega ljudstva, ki so se zatekli pod Marijino varstvo. Še so navzoče alegorije, toda močno so se približale naturalistični interpretaciji.

Leta 1761 so nastale grobeljske freske, zadnje ohranjeno Jelovškovo predsmrtno delo. Pričujoče podobe nam govorijo o nadaljnem slikarjevem umetnostnem razvoju v smeri razkroja, nekoč enovite, ideološke prepričane, baročne umetnostne gradnje. Iluzionistična arhitektura je tod postala skoraj fantastična, še v večji meri kot na Sladki gori je tu navzoč školjčni dekor — znanilec rokokoja. Nosilci svetih zgodb so postali navadni ljudje, heroji so izginili, tako kot tudi baročni patos ter polet v višino. Porastlo pa je slikarjevo zanimanje za drobne stvari

prevzete iz naravne resničnosti. Ob tem poslednjem velikem Jelovškovem delu se je slovensko baročno iluzionistično slikarstvo nekako izpelo.

Franc Jelovšek pa ni bil le freskant. Zapustil nam je tudi nekaj oltarnih podob, med temi npr. izredno kakovostno Sv. Družino iz šentpeterske cerkve. Občasno pa se je bavil tudi z grafiko, o čemer nas prepričata dva ekspoznata (kopiji) z naše razstave.

Pomen slikarske umetnosti Franceta Jelovška je za slovensko zgodovino umetnosti izredno velik. Med ostalimi baročnimi mojstri, ki so bili v glavnem slikarji oltarnih podob, je Jelovšek prav s področjem iluzionističnega slikarstva nekako zaokrožil celovito podobo naše baročne umetnosti, ki bi brez njegovih del nikakor ne bila tako popolna.

Jelovšek je umrl leta 1764 v Ljubljani, ostalo pa je njegovo delo, ki bo vedno imenitnejše in znamenitejše čim bolj ga bomo poznali.

Pričujoči muzej pa pomeni prvi korak k globljemu spoznavanju velike umetnosti našega meneskega rojaka.

V današnji postavitvi muzej gotovo ni popoln. Toda v načrtu so občasne razstave Jelovškovih del — predvsem fresk, in sicer po stopinjah njegovega razvoja.«

UNIVERSALE

Domžale

tovarna klobukov, slamnikov in konfekcije

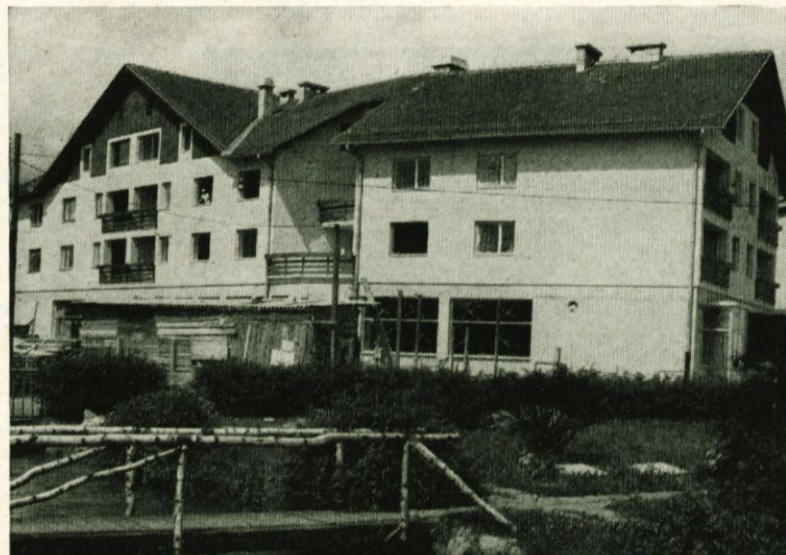
č e s t i t a občanom in priporoča svoje izdelke v lastnih prodajalnah.

Naši dosežki

Tudi KS Homec-Nožice beleži uspehe. Asfaltirano cestišče skozi Homec, Nožice in Roje je rezultat odločitve volilcev za samoprispevek.

Trgovsko-stanovanjski blok v Radomljah bo 21. t. m. pričel služiti svojemu namenu, kar bo velika pridobitev za Radomlje in bližnjo okolico.

Prva podelitev Kersnikovih nagrad

Otvoritvi Muzeja Jelovškove umetnosti je sledil klavirski koncert odličnega pianista Domžalčana Acija Bertoncelja, ki je izvajal skladbe F. Chopina. Pred zadnjo točko koncertnega programa, v kateri je poleg pianista Bertoncelja nastopil še godalni orkester zavoda za glasbeno izobraževanje pod vodstvom Tomaža Habeta, je predsednik skupščine Kulturne skupnosti Domžale dr. Miro Stiplovšek podelil zaslužnim kulturnim delavcem in društvom Kersnikove nagrade. V obrazložitvi pomena teh nagrad je poudaril:

»Ob ustanavljanju kulturne skupnosti v Domžalah smo si zastavili nalogo, omogočiti skladen razvoj vseh kulturnih panog, hkrati pa posvetiti posebno pozornost obnavljanju kulturnih spomenikov, z večjimi sredstvi pospeševati tudi dejavnosti, ki bi domžalsko občino na kulturnem področju izrgale iz anonimnosti v slovenskem prostoru, sklenili pa smo tudi nagrajevati posameznike in društva za posebne uspehe pri razvoju kulture. Z današnjo otvoritvijo muzeja Jelovškove umetnosti v obnovljeni grobeljski cerkvi, z organizacijo koncertov v tem čudovitem okolju in s prvo podelitvijo Kersnikovih nagrad zaslužnim kulturnim delavcem izpolnjujemo hkrati kar več pomembnih nalog.

Kulturna skupnost se zaveda, da z ustanovitvijo te samoupravne skupnosti in z izboljšanjem materialnih pogojev problem kulture še ni rešen. Slej ko prej

ostane poglavitni dejavnik kulturnega napredka človek kot ustvarjalec kulturnih dobrin in kot njihov porabnik. Prav neverjetno je, v kako hudih pogojih so kulturni delavci domžalske občine z velikim idealizmom in požrtvovalnostjo vztrajali pri svojem delu. Kulturna skupnost je z uvedbo posebnih nagrad, ki jih je poimenovala po velikem slovenskem pisatelju Janku Kersniku z Brda pri Lukovici pokazala, da visoko ceni prizadevanja teh delavcev za razmah in kakovostno rast kulturne dejavnosti.

Po sklepu skupščine kulturne skupnosti z dne 16. marca 1972 se Kersnikove nagrade podeljujejo posameznikom ali društvom za uspehe na glasbenem, gledališkem, književnem, likovnem in znanstvenem področju ter za organizacijsko delo v kulturno prosvetnih društvih v domžalski občini. Ta najvišja občinska priznanja za kulturne uspehe pa lahko dobijo tudi domžalski občani, ki so se uveljavili v slovenskem kulturno umetniškem življenju.

S Kersnikovimi nagradami bi želeli pokazati, da kulturna skupnost visoko ceni njihove stvaritve in si jih hkrati prizadeva tesneje povezati s kulturnim življenjem v domžalski občini.

Izvršni odbor kulturne skupnosti in posebna žirija v sestavi Jernej Lenič, Jakob Černe, Tone Ravnikar in Miro Stiplovšek sta na seji 22. junija letos sklenila; da bodo Kersnikove nagrade podeljene v okviru praznovanja občinskega praznika praviloma za uspehe v preteklem letu. Glede

na to, da je ta oblika priznanja letos prvič uvedena, pa sta sklenila, da bosta tudi pri prvih naslednjih podeljevanjih nagrad upoštevala aktivnost v daljšem časovnem obdobju. Letos sta sklenila podeliti Kersnikove nagrade šestim posameznikom in trem društvom za dolgoletno uspešno kulturno delo, pri čemer sta se zavedala, da bi takšno priznanje morali dobiti tudi še nekateri drugi in prizadevala si bosta, da bodo v prihodnje ti za-

ne za nagrajence s področja glasbene dejavnosti, Jernej Lenič za nagrajence z likovnega, literarnega in gledališkega področja, Tone Ravnikar pa za nagrajence za organizacijsko delo v kulturno prosvetnih društvih.

ACI BERTONCELI

Pianist, domžalski rojak, Acia Bertonceelj, se je po študiju na Akademiji za glasbo v Ljubljani izpopolnjeval na konservatoriju v Parizu pri Pieru Charconu in v

Člana simfoničnega orkestra zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale sprejemata Kersnikovo nagrado.

služni kulturni delavci te nagrade tudi dobili.

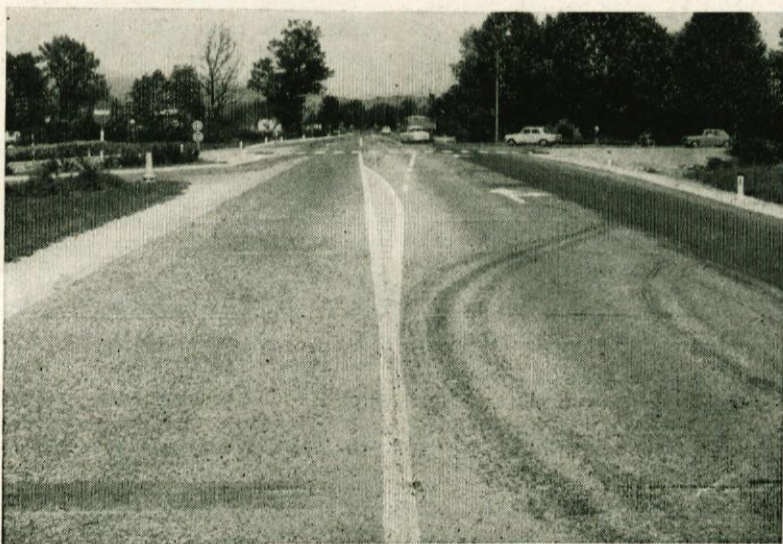
Prvim Kersnikovim nagrajencem iskreno čestitam, zahvaljujem se jim za njihovo delo, hkrati pa želim, da bi postala Kersnikova nagrada kulturnim delavcem in društvom naše občine spodbuda za še večjo dejavnost in kakovostni napredek.

Nato so člani žirije prebrali obrazložitve in sicer: Jakob Čer-

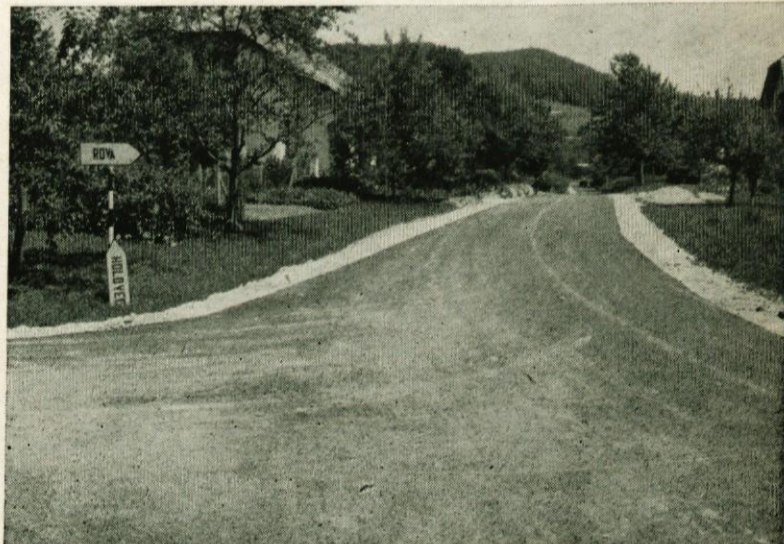
Rimu pri Guidu Agostiju, obiskoval pa je tudi poletne tečaje v Salzburgu s Carlom Zeccijem in Hansom Leygrafom. Kot izredno nadarjen mlad pianist, z dovršeno tehniko, ki si jo je pridobil z neumornim delom pri znanih pedagogih, je postal eden največjih slovenskih klavirskih virtuofov mednarodnega slovesa. Nastopal je v vseh glavnih jugo-

(Nadaljevanje na 12. str.)

Naši dosežki

Izvajalec se je zelo potrudil in v roku končal dela na večpasovnem križišču.

Uresničila se je večletna želja občanov Rov. 27. julija bo uradno stekel promet po asfaltiranem cestišču od Radomelj do Rov.

(Nadaljevanje z 11. str.) slovanskih mestih, v tujini pa v Sovjetski zvezi, Češkoslovaški, Romuniji, Bolgariji, Avstriji, Italiji, Franciji, Švici, Vzhodni in Zahodni Nemčiji in drugje. Pri številnih solističnih koncertih so ga spremljali renomirani simfonični orkestri pod taktirko znanih dirigentov. Mimo tega ga poznamo kot iskanega spremljevalca drugih solističnih instrumentalistov ter vokalnih solistov, kar samo potrjuje njegovo izredno muzikalnost. Za svoje dosežke je leta 1969 prejel nagrado mesta Ljubljane, leta 1971 nagrado Društva slovenskih skladateljev in leta 1972 nagrado Prešernovega sklada. Svojo plodno in ustvarjalno reproduktivno umetnost pa je rad prenesel tudi na koncertni oder naše občine in s tem nudil poslušalcem domačih krajev vrhunske glasbene prireditve.

Uspehi Acija Bertonclja pri nas in v tujini ter njegovi nastopi v rojstnem kraju tvorijo neprecenljivo vrednost za naše kulturno življenje.

SIMFONIČNI ORKESTER

Simfonični orkester je plod sistematične vzgoje glasbenikov na Zavodu za glasbeno izobraževanje. Njegovo jedro je bil prvotno godalni orkester, ki pa se je kasneje dopolnil z drugimi instrumenti. Tako je nastal ansambel, ki lahko poslušalcem predstavi najzahtevnejša simfonična orkestralna dela. Pomembna prelomnica pri rasti njegove kakovosti je bil prvi celovečerni koncert ob 20-letnici Zavoda za glasbeno izobraževanje, ki je postal tradicionalen. Mimo številnih prireditev in koncertov, na katerih je nastopal, moramo poudariti posebno priznanja, ki so jih orkestru izrekli ocenjevalci na republiških revijah glasbenih ansamblov.

V obdobju zadnjih let pa je simfonični orkester pod vodstvom dirigenta Tomaža Habeta dosegel svoj največji umetniški vzpon. Pred seboj imamo homo-

gen ansambel, ki izvaja orkestralne skladbe s prefinjeno dinamiko, čisto intonacijo in veliko muzikalnostjo, ki je prav gotovo plod prizadevanja vsakega glasbenika, ki v njem igra. Najkvalitetnejši nastopi simfoničnega orkestra so bili koncerti v okviru prireditev Groblje 71-72 in koncerti, na katerih je ob njegovi spremljavi nastopil tudi pianist Aci Bertoncelj.

Le redka so slovenska mesta, ki imajo tako kakovosten amaterski simfonični orkester, katerega nastopi so za kulturno življenje v občini zelo pomembni.

MEŠANI PEVSKI ZBOR

Mešani pevski zbor iz Domžal skrbno nadaljuje tradicijo kvalitetne pevske kulture v naši občini, ki jo je prevzel od pevskega zboru Svoboda Domžale. Skladbe, ki nam jih predstavlja ta ansambel, so vsako leto zahtevnejše. Mimo domače in tuje narodne pesmi so na sporedu njegovih koncertov tudi umetne pesmi, ki jih lahko izvajajo le zbori večje umetniške vrednosti. Pri svojem delu je mešani pevski zbor prav v zadnjih letih pod vodstvom dirigenta Antona Juvana zelo napredoval in dosegel visoko kakovostno raven. Znan je tudi po tem, da nas pri vsakem celovečernem koncertu preseneti s prvo izvedbo prirejene slovenske narodne pesmi, s čemer bogati zakladnico zborovskega petja. Zbor je nastopal na številnih revijah pevskih zborov, na koncertih v drugih občinah in v tujini. Z velikim uspehom je koncertiral tudi v spletu prireditev Groblje 71. Za svoje dosežke so pevci tega ansambla prejeli tudi občinsko priznanje.

Mešani pevski zbor je prav gotovo najkvalitetnejši vokalni ansambel v razviti glasbeni kulturi naše občine.

BREDA SNOLNIKAR

Še mlada dijakinja gimnazije je marljivo in prizadevno delala v dramski sekciji mladinske or-

Nagrajenec Aci Bertoncelj je izvedel samostojen klavirski koncert. Na sliki med izvajanjem del F. Chopina.

ganizacije v Domžalah. Pridna igralka in soustvarjalka kulturnega življenja je bila tudi kot dijakinja tekstilne šole v Kranju.

Mlado dekle je spoznalo lepoto materinega jezika, njegovo globino in moč. Svoja čustva in doživetja je napisala v knjigi »Otročki, življenje teče dalje«, ki je izšla 1963. leta. Naslednje leto je za to svoje delo dobila visoko slovensko priznanje — Levstikovo nagrado. Leta 1967 je izšla njena druga knjiga »Mali mozaik imen«, v tisku pa ima svoje tretje delo »Popki«.

Smolnikarjeva je v svojih delih živo, neposredno in sproščeno izoblikovala podobo svojih sovrstnikov in sodelavcev, često tudi na rafiniran humorističen način. Te odlike so znamenja njene pisateljske moči in izvirnosti.

DANIEL FUGGER

Mladi, izredno plodoviti akademski slikar, je 1954. leta diplomiral na Akademiji upodablajočih umetnosti pri akademiku Gojmiru Antonu Kosu, kjer je 1956. končal tudi mojstrsko specialko za portret in kompozicijo.

Nabral si je toliko znanja, da je lahko še mlad bogatil likovno umetnost. Med letom 1957 in 1960 je svoja dela vsako leto razstavljal v Domžalah. Pozornost so pritegnili zlasti njegovi motivi pod naslovom »Domžale spreminjajo svoje lice« in storitve s partizansko tematiko. Samostojno je razstavljal še v Ljubljani, Kranju, Velenju, skupinsko pa v Moderni galeriji v Ljubljani, pa v Slovenjgradcu in Beogradu. Želja po umetniškem izpopolnjevanju ga je vodila tudi preko meja naše domovine v Švico, Nemčijo in Francijo. Svoja dela je razstavljal v Baslu in Parizu, kjer je med drugimi domačimi in tujimi priznanji dobil visoko priznanje »Grand prix«. Med njegovimi zadnjimi pomembnimi deli je oprema knjige o opernem pev-

cu Antonu Šublju z Rodice, ki je 1969. leta izšla v Švici in pa impozantna slika maršala Tita, ki jo je podaril novi osnovni šoli Roje.

Daniel Fugger je s številnimi razstavami, s katerimi izpričuje svojo nenehno umetniško rast, tehtno prispeval k obogatitvi kulturnega življenja v Domžalah.

DRAMSKA SKUPINA KPD SVOBODA MENGEŠ

Izredno delaven in aktiven kolektiv mengeške dramske skupine neumorno dela že več kakor 20 let. Ta kolektiv je začel s predstavami v mengeškem letnem gledališču, ki pomenijo pojem kvalitetnih amaterskih prireditev. Skupina je naštudirala in uprizorila številna dramska dela, med katerimi je žela največ uspehov s predstavami Celjski grofje, Deseti brat, Raztrganci, Pod svobodnim soncem, Ženitev, Tugomer in Skopuh, ki ga je predstavila na letošnjih poletnih prireditvah. Nekatero njene predstave si je ogledalo po več tisoč gledalcev.

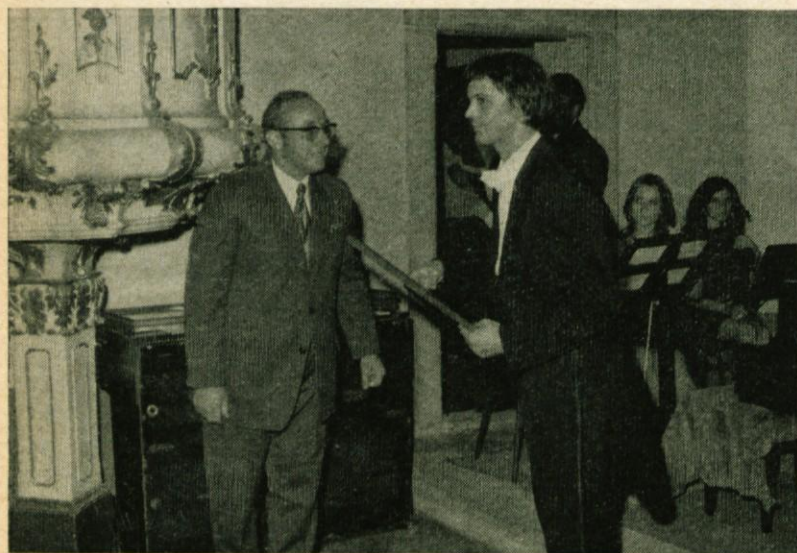
Dramsko skupino iz Mengša poznajo tudi naši koroški rojaki v Škocjanu, Borovljah in Ločah. Letos bodo mengeški igralci ponovno gostovali na Koroškem z Držičevim »Skopuhom«.

Mengeška dramska skupina je domžalsko občino dostojno zastopala na 13. srečanju dramskih skupin Slovenije. Tedaj so v šentjakobskem gledališču kvalitetno odigrali Gogoljevo Ženitev, s katero so dosegli lep uspeh in bili deležni zelo pozitivne kritike.

Dramska skupina mengeške Svobode je že dolga leta najbolj uspešen posredovalec amaterske gledališke kulture v domžalski občini.

STANE HABA

Leta 1952 je prišel za predavatelja na takratno domžalsko gim-

Svetovno znanemu pianistu Aciju Bertonclju je izročil Kersnikovo nagrado predsednik kulturne skupnosti dr. Miro Stiplovšek.

PROGRAM PRIREDITEV

ob praznovanju občinskega praznika

nazijo, sedanjo I. osnovno šolo. Dvanajst let je vodil pevski zbor Svobode Domžale, dve leti domžalsko godbo, več let orkester Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale, pevske zборе iz Ihanu, Radomelj in Količevega, sedaj pa že vrsto let uspešno vodi moški pevski zbor Društva upokojencev Domžale. Od leta 1959 je ravnatelj Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale. Bil je tudi več let predsednik sveta za prosveto in kulturo pri Sob Domžale in predsednik občinskega sveta ZKPO Domžale.

Za svoje delo je prejel več priznanj in odlikovanj. Je tudi častni član Domžalske in Mengeške godbe, saj je prav njegova zasluga, da sta godbi dobili v svoje vrste mlade godbenike, ki jih je vzgojila Glasbena šola. Prav tako pa ima veliko zaslug pri tem, da sta obe godbi dobili nove inštrumente. Prejel je tudi priznanje za vodstvo zbora JLA ter zlato Galusovo značko.

Stane Habe je kot dolgoletni predsednik in podpredsednik občinskega sveta ZKPO veliko prispeval k razmahu kulturne dejavnosti v vsej občini, še posebne zasluge pa ima za širjenje glasbene kulture, ki je po njegovih prizadevanjih dosegla visoko kakovostno raven.

JANEZ ULČAR

Kulturno se je pričel udeleževati pri SKUD Domžale že leta 1946, v glavnem kot igralec, bil pa je tudi tajnik društva. SKUD se je leta 1950 preimenoval v Svobodo Domžale, kjer se je udeleževal vse do leta 1952. Poleg organizacijskih sposobnosti ima veliko zaslug za to, da je domžalska dramska skupina dosegala tako zavirljive uspehe,

saj je bila ena izmed najboljših igralskih skupin na Gorenjskem.

Po letu 1952 se je zaposlil na nižji gimnaziji v Vuzenici in tam sodeloval kot pevec pri moškem pevskem zboru Prosvetnega društva Vuzenica in bil tudi funkcionar tega društva.

Po vrnitvi v Domžale leta 1962 se je zopet vključil v domžalsko Svobodo. Kot njen predsednik je zlasti zavzeto deloval pri ustanovitvi Mešanega pevskega zbora Domžale, kjer še sedaj aktivno sodeluje.

Najpomembnejše Ulčarjevo organizacijsko delo pa je vezano na obdobje 1963—1967, ko je bil predsednik občinskega sveta ZKPO in je tehtno prispeval k razvoju kulturno prosvetne dejavnosti v domžalski občini.

SLAVKO PIŠEK

Od leta 1950 deluje pri DKPD Svoboda Mengeš in je vseskozi v upravnem odboru tega društva, kjer je bil več let tajnik in predsednik. Pomemben rezultat njegovega dela je zlasti uspešno delovanje dramske skupine. Po njegovih prizadevanjih so v Mengeškem letnem gledališču vsako leto dramske poletne prireditve, ki so znane tudi zunaj občinskih meja. Na njegovo pobudo je Mengeška Svoboda večkrat gostovala na slovenskem Koroškem.

Slavko Pišek je bil več let predsednik občinskega sklada za kulturo in član sveta za kulturo in prosveto. Za svoje delo je prejel več priznanj in pohval, med njimi občinsko priznanje in republiško priznanje ZKPO.

Od leta 1967 pa Slavko Pišek uspešno vodi Občinski svet ZKPO in ima veliko zaslug za ureditev materialnega položaja društev in za razširitev njihove dejavnosti, zlasti še na dramskem področju.

Sobota, 15. julija

- 8.00 Strelsko tekmovanje z malokalibrsko puško v Kamniku
- 15.00 Srečanje izseljencev v Kamniški Bistrici, ki ga prireja podružnica Slovenske izseljeniške matice Domžale-Kamnik

Torek, 18. julija

- 16.00 Občinsko tekmovanje ekip rezervnih vojaških starešin v taktično orientacijskih pohodih v Šumberku, v Ihanu in na Krumpkeru
- 18.00 Občinski košarkarski turnir v Mengšu

Petek, 21. julija

- 10.00 Vgraditev temeljnega kamna za čebelarstvo šolo na Brdu pri Lukovici
- 11.00 Otvoritev ceste v Lukovici
- 15.00 Vgraditev temeljnega kamna za telovadnico in nove učilnice v Radomljah
- 16.00 Otvoritev trgovsko-stanovanjskega bloka v Radomljah
- 17.00 Otvoritev ceste Radomlje—Hudo
- 18.00 Rokovnjaški tabor na Brdu pri Lukovici
- 18.00 Tek po radomeljskih ulicah
- 20.00 Prižig žare pri spomeniku vstaje v Radomljah

Sobota, 22. julija

- 8.30 Slavnostna seja občinskih skupščin Domžale in Kamnik v Kamniku
- 10.00 Odkritje spomenika talcem v Kamniku

Nedelja, 23. julija

- 9.00 Tradicionalno tekmovanje občinskih športnih reprezentanc iz Domžal in Zagorja
- 14.00 Otvoritev vodovoda Zalog—Kokošnje—Selo

Četrtek, 27. julija

- 9.00 Otvoritev vrtca v Domžalah
- 11.00 Otvoritev ceste Radomlje—Rova

Od 26. do 30. julija

Občinski nogometni turnir članov in mladincev za pokal občine Domžale

PRIPRAVE NA SKUPŠČINSKE VOLITVE

Ob razpravi za spremembo ustave v političnih organizacijah tečejo intenzivne priprave za skupščinske volitve v letu 1973.

V občini Domžale je svoje delo začela volivna komisija pri SZDL in komisija za kadre pri občinskem komiteju ZKS. Ta komisija je razpravljala o svojih nalogah v pripravah na volitve in sklenila, da je treba takoj pripraviti idejno-politična izhodišča in kriterije za odbornike in poslance — delegate. Za volilno komisijo pri SZDL bo v naslednjih mesecih najpomembnejša naloga konkretizirati gradivo, ki ga je pripravila republiška konferenca SZDL za seminar v Radencih. O seminarju je pisal dnevni tisk, zato o vsebini ne bi obširneje poročali. To gradivo obsega osnove delegatskega sistema, teze za volivni program, pravila obnašanja v volivnem procesu, potek in postopki za kandidiranje in volivni pravilnik. O vseh teh dokumentih bo potrebno organizirati javno razpravo, zavzeti sta-

lišča in jih, izhajajoč iz družbeno-političnih razmer v občini, konkretizirati.

Sodelovanje prej omenjenih komisij se bo v teh pripravah še poglobilo. Posebno dobrodošlo nam bo sodelovanje kadrovske komisije pri izdelavi izhodišč — kriterijev za evidentiranje in kandidiranje delegatov v občinsko, republiško in zvezno skupščino. Glede na ponujeni predlog republiške konference za dokumente, ki jih moramo sprejeti pred začetkom evidentiranja, pa idejno politična izhodišča ne bodo enoten dokument, ampak bodo prisotna v vseh prej naštetih dokumentih, zlasti pa v pravilih, nastopajočih v volivnem procesu in v volivnem programu.

Druga faza ustavnih sprememb, kot se popularno imenuje razprava o novi ustavi v federaciji in republiki, bo prinesla vrsto vsebinskih novosti. V tej ustavi bo vsebinsko spremenjen družbeno politični sistem — delovanje skupščin, pravo-

sodja in ostale zadeve, ki se nanašajo na družbeno politično ureditev, in delovanje organov. Glede na to, da obstaja v Jugoslaviji več predlogov o osnovah delegatskega razmerja in več praktičnih rešitev v zvezi s tem, vam danes še ne moremo posredovati konkretnih rešitev o volitvah delegatov in oblikovanju delegacij.

Obdobje počitnic bomo izrabili za to, da bomo pripravili volivni material — gradivo o postopkih in volivni program, ki bo v septembru že v javni razpravi.

Bistvena novost v pripravah na volitve je zlasti v tem, da že v fazi evidentiranja izvršimo selekcijo pri evidentiranih. Gre za to, da ne bo mogel več vsakdo evidentirati vsakogar, ampak bo potrebno za vsak predlog podati tudi obrazložitev na osnovi kriterijev, ki bodo sprejeti v javni razpravi in zapisani v volivnem programu. S tem prekinjamo prakso prejšnjih let, ko so posamezne neformalne skupine zaradi svojih ozkih interesov predlagale nekatere kandidate, ki zaupanja volivcev zaradi usmerjenosti takih skupin niso opravičili. Pred takimi pojavi tudi v občini Domžale nismo posebno dobro zaščiteni. Tudi pri nas so posamezniki brez dogo-

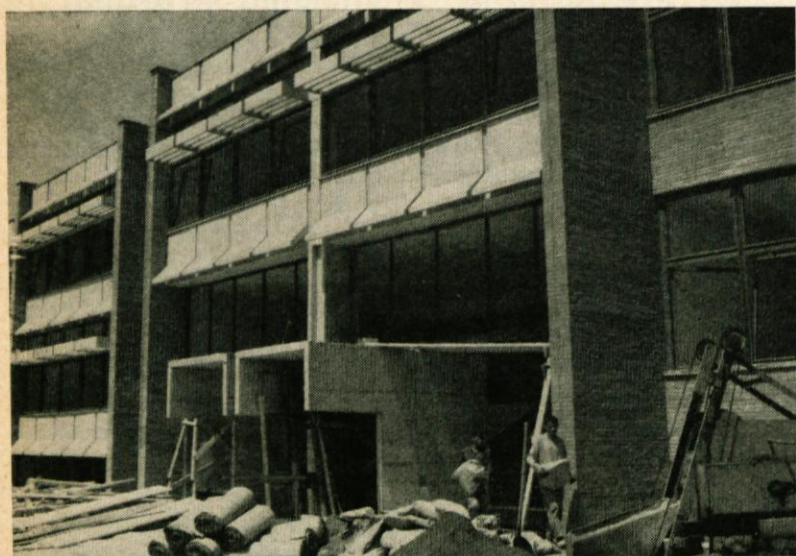
vora v političnih organizacijah in brez demokratično dogovorjenih kriterijev začeli evidentirati občane za bolj ali manj pomembne javne funkcije v skupščini, s tem pa pokazali, da se ne mislijo vključiti v akcijo, ki jo vodi SZDL, ampak mislijo mimo dogovorov političnih organizacij vplivati na kadrovske rešitve v občini, kar pa jim najbrž ne bo uspelo. Zato bomo vztrajali na izvršitvi volivnega programa in javno pokazali na posameznike, ki bodo ta program zavestno ignorirali. Le tako bomo pri članih SZDL ustvarili zaupanje v sprejete dogovore in v moč samoupravnega socializma, ki ga prej omenjeni postopki in drugi kršeni dogovori močno ovirajo. O nadaljnjem poteku priprav bomo bralce sproti obveščali.

A. D.

TRAK MENGEŠ tovarna pozamenterije

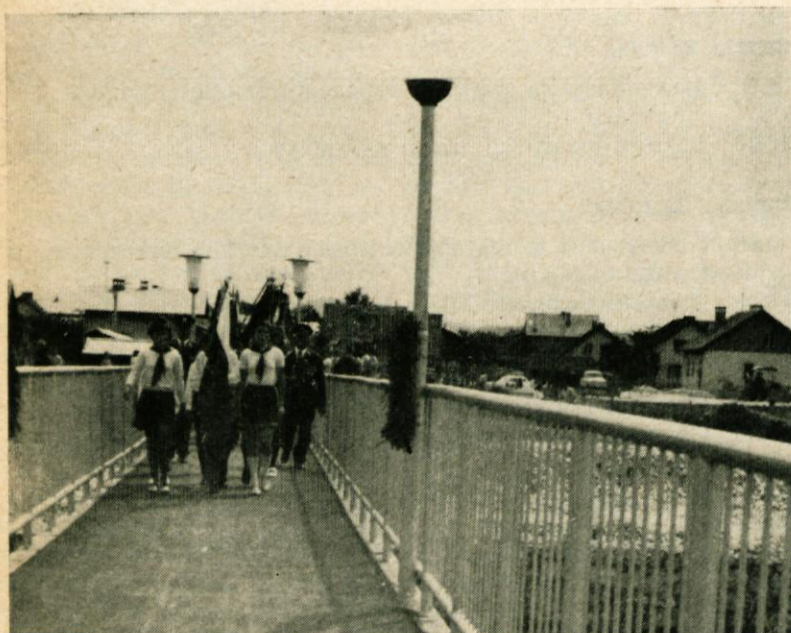
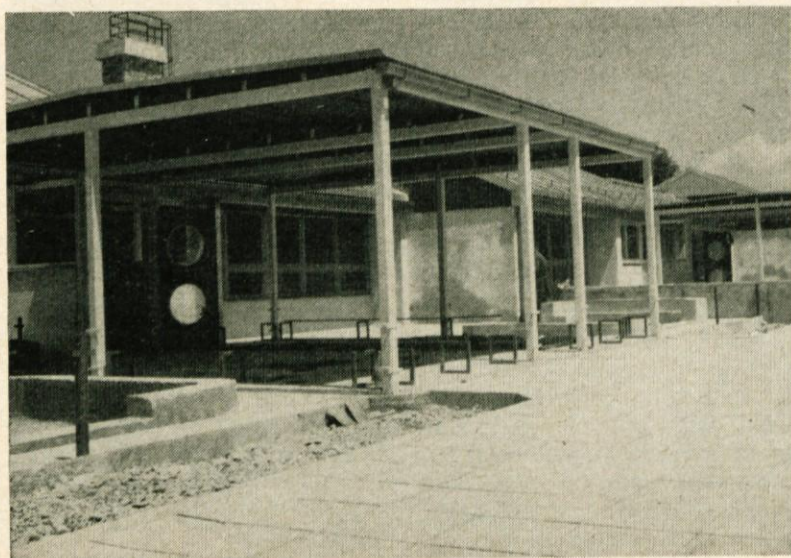
vam nudi bogato izbiro artiklov, se priporoča in čestita.

NAŠI DOSEŽKI

Tudi osnovna šola v Domžalah je v zaključni fazi graditve (levo zgoraj).

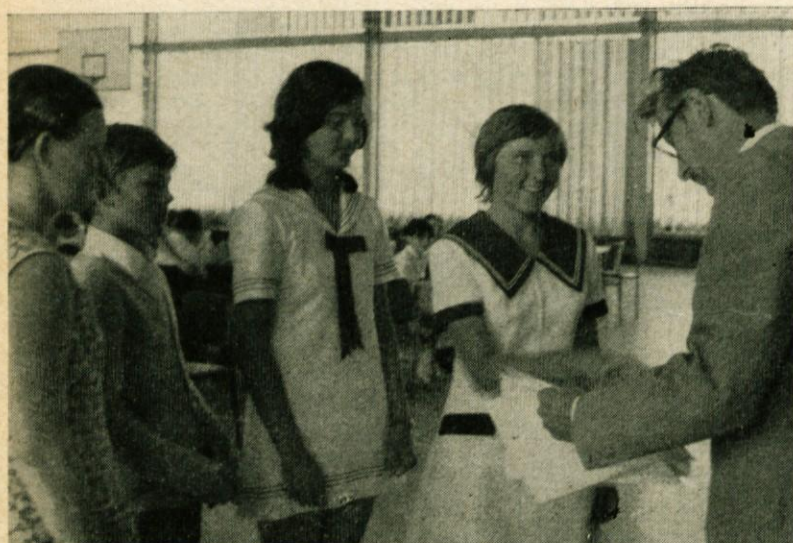
Za občinski praznik bo okrog 100 najmlajših občanov dobilo nov vrtec na Kidričevi cesti v Domžalah (desno zgoraj).

Preko novega mostu čez Kamniško Bistrico bodo otroci lahko varno prišli v šolo. Most pa bo služil tudi drugim občanom, saj je KS Vir poskrbela za asfaltiranje Hubadove ulice, s katere je dostop na most.

Tudi z rodiške strani je proti novi šoli cestišče dobilo asfaltno »preobleko«.

Skupščina občine vsako leto nagradi najboljše učence osnovnih šol. Podpredsednik skupščine občine prof. Ivan Vidali je letos opravil to prijetno dolžnost.

Za občinski praznik čestitajo:

SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE

Občinska konferenca SZDL Domžale

Občinska konferenca ZK Domžale

Občinski sindikalni svet Domžale

Občinska konferenca ZMS Domžale

Občinski odbor ZZB Domžale

Občinska zveza RVS

Množične organizacije in društva

ZA OBČINSKI PRAZNIK 27. JULIJ — ČESTITAJO

TERMIT

DOMŽALE

s svojimi obrati v Domžalah,
Ihanu in Moravčah

proizvaja naravne barve in kremenčev pesek. Čestita in se priporoča.

PAPIRNICA KOLIČEVO

pošta Domžale

Izdelujemo raznovrstne papirje, navadne in specialne lepenke, več vrst sestavljenih kartonov s premazom oplemenitene, kartone za grafično embalažo.

Cenjenim kupcem priporočamo nakup naših izdelkov in čestitamo občanom za praznik.

OPEKARNA RADOMLJE

čestita za praznik in priporoča svoje gradbene izdelke vsem občanom.

Tovarna sanitetnega materiala

TOSAMA — DOMŽALE

čestita občanom in priporoča svoje kvalitetne izdelke: sanitetni material, sanitetne omarice in torbice, potovalne in avtomobilske apoteke, BIBO palčke za nego dojenčkov, kozmetično vato in razne filtre za cigarete.

CITROËN SERVIS TOMOS

ŠTEFE MATEVŽ, Trzin, tel. 72-964

čestita občanom za njihov praznik.

INDUPLATI JARŠE

industrija platnenih izdelkov Jarše

vam nudi raznovrstne izdelke po vašem okusu, ki vas bodo navdušili. Za praznik čestitamo in se priporočamo.

KOMUNALNO GOSPODARSTVO MENGEŠ

vam lahko položi parket ali topli pod po zmerni ceni.

Čestita za praznik in se priporoča.

SLOVENIJALES RADOMLJE

čestita za občinski praznik vsem članom svoje delovne skupnosti in občanom ter se priporoča.

FILC MENGEŠ

izdeluje tehnične in iglane filce ter sodobne obloge za pode.

Čestita občanom in se priporoča.

HIDROMETAL MENGEŠ

vam nudi svoje kvalitetne usluge, čestita za praznik in se priporoča.

HELIOS

barve — laki — emajli — kiti
— škrobi — dekstrini — lepila
— umetne smole

Kemična industrija Domžale, Ljubljanska 114.

ŽIVILSKI KOMBINAT ŽITO LJUBLJANA

poslovna enota Domžale

čestita in priporoča svoje kvalitetne izdelke.

ZA OBČINSKI PRAZNIK 27. JULIJ — ČESTITAJO

LJUBLJANSKA BANKA PODRUŽNICA DOMŽALE

čestita vsem varčevalcem in poslovnim partnerjem za občinski praznik.

Istočasno sporoča, da je odprla **bančni servis**, ki posluje:

v ponedeljek od 7. do 16. ure,
vse ostale dni, tudi v sobotah,
pa od 7. ure do 12.30.

Občani, poslužujte se uslug, ki vam jih nudi servis!

MELODIJA MENGEŠ, TOVARNA GLASBIL

proizvaja vse vrste glasbil, priporoča svoje kvalitetne usluge vsem občanom in jim čestita za praznik.

DELAVSKA UNIVERZA DOMŽALE

vam nudi izobraževanje na vseh področjih, tiskarske usluge v lastni tiskarni in branje knjig v knjižnicah v Domžalah, Mengšu in Moravčah.

Za praznik čestitamo vsem občanom z željo čim tesnejšega sodelovanja.

FLORJAN EXPRESS,

Miklavčič Anica

Domžale, Kolodvorska 3

čestita občanom za praznik in se priporoča!

SERVO MIHALJ, IPK ZRENJANIN OLJARNA DOMŽALE

priporoča kvalitetna jedilna olja in čestita potrošnikom in občanom za občinski praznik.

TAMIZ

MENGEŠ

vam nudi kvalitetno opremo za trgovinske lokale, hotele in gostinske obrate. Se priporoča in za praznik iskreno čestita občanom.

AVTOSERVIS DOMŽALE

servisira vozila VW, volvo, audi, mercedes. Popravlja tudi vsa ostala vozila.

Za cenjena naročila se priporočamo.

Kolektiv podjetja

MLINOSTROJ DOMŽALE

izdeluje mlinske stroje in opremo. Čestitamo občanom za praznik in jim želimo še mnogo delovnih uspehov.

NAPREDEK DOMŽALE

čestita vsem delovnim ljudem ob praznovanju občinskega praznika in priporoča nakup blaga v svojih poslovalnicah na območju občine.

BIRO 71 Domžale

Kolodvorska 6, telefon 72-444

projektira urbanizem, stavbna zemljišča, stanovanjsko gospodarstvo in engineering, priporoča svoje storitve ter čestita delovnim in drugim organizacijam ter občanom za občinski praznik.

KMETIJSKI POSKUSNI CENTER JABLE

priporoča svoje kmetijske proizvode in čestita občanom za praznik z željo, da se obračajo nanj za strokovno pomoč pri razvoju kmetijstva.

KOMUNALNO PODJETJE DOMŽALE

vam nudi svoje usluge in čestita za praznik.